

ul. Strzegomska 42 j / 14, 53-611 Wrocław, Polska
www.geoplan.com.pl, email: info@geoplan.com.pl
tel/fax: (+48) 71 359 05 09, kom. 050 147 51 17
NIP 898 163 59 59, REGON 932 773 864

GEOPLAN

Inwestor:

GMINA BIERUŃ

ul. Rynek 14

43-150 Bieruń

Temat:

**MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
OBSZARU POŁOŻONEGO W REJONIE ULIC:
OŚWIECIMSKIEJ, ŚWIERCZYŃECKIEJ, LINII KOLEJOWEJ,
TORU PRÓB I RZEKI MLECZNEJ**

Zakres dokumentów:

Prognoza oddziaływania na środowisko

Data:

marzec 2023 r.

Aktualizacja nr 1: kwiecień 2023, nr 2: maj 2023, nr 3: listopad 2023, nr 4: kwiecień 2024, nr 5
lipiec 2024 r.

Smolińska

Zespół autorski:

mgr inż. Adrian Luszka – upr. Z-381/KW/247/2014 główny projektant

mgr inż. Katarzyna Matusiak - projektant

mgr inż. Ewa Smolińska – projektant

SPIS TREŚCI:

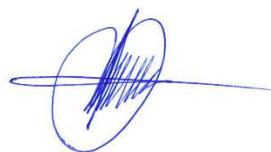
1.	WPROWADZENIE	5
1.1	CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	5
1.2	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	6
1.3	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	6
1.4	USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	7
2.1	POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE	8
2.2	BUDOWA GEOLOGICZNA	9
2.3	WODY POWIERZCHNIOWE	10
2.4	WODY PODZIEMNE	11
2.5	KLIMAT	15
2.6	UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE, SKUTKI EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ	15
2.7	GLEBY	16
2.9	OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. ORAZ KORYTARZE EKOLOGICZNE	18
2.10	KRAJOBRAZ	19
2.11	ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	20
3.	OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	20
4.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	20
5.	SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU	21
5.1	WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE	21
5.2	WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	21
5.3	WPŁYW NA KLIMAT	22
5.4	WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	23
5.5	WPŁYW NA GLEBY	23
5.6	WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE	23
5.7	WPŁYW NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	23
5.8	WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.	26
5.9	WPŁYW NA KRAJOBRAZ	29
5.10	WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	29
5.11	WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	29
5.11.1	JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	29
5.11.2	KLIMAT AKUSTYCZNY	30
5.11.3	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	31
5.11.5	TERENY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ	32
5.11.6	ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI	32
5.11.7	PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	32
6.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	32
7.	MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000	35
8.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	35
9.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	36

10. LITERATURA	40
11. INWENTARYZACJA FOTOGRAFICZNA	40

Spis rysunków: Rysunek prognozy oddziaływania na środowisko

Oświadczanie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.).

Oświadczam, że ja, Adrian Luszka spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ww. ustawy: ukończyłem studia wyższe z dziedziny planowania przestrzennego. Posiadam wieloletnie (co najmniej wymagane 3-letnie) doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko i byłem wielokrotnie (co najmniej pięciokrotnie) członkiem zespołów autorów przygotowujących takie prognozy. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko sporządzonego w 2023 r. projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic: Oświęcimskiej, Świerczyńskiej, linii kolejowej, toru prób i rzeki Mlecznej.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy – a jeśli tak to w jakim stopniu – naruszą zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenów ma formę prognozy. Nie jest ona dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą ich realizacja na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejszy dokument został sporządzony w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

- a) zawiera:
 - ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
 - informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
 - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- b) określa, analizuje i ocenia:
 - istniejący stan środowiska,
 - potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
 - przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
 - istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
 - cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione;
- c) przedstawia:
 - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
 - możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Przedmiotowy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr VI/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016 r., poz. 4619) – dalej: PWPWŚ;
- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia”, przyjętym uchwałą Nr XIV/19/2023 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 30 listopada 2023 r. – dalej: Studium;
- obowiązującymi na analizowanym obszarze miejscowymi planami:
 - Uchwała Nr VI/3/99 z dnia 27.05.1999 r. – Zmiany mpzp miasta Bierunia,

- Uchwała Nr XI/10/2003 z dnia 27.11.2003 r. – Mppz terenów położonych w rejonie ul. Świerczyńskiej i Domy Polne (obejmuje bardzo niewielką część obszaru opracowania),
 - Uchwała Nr XI/11/2003 z dnia 27.11.2003 r. – Mppz terenu położonego w rejonie ul. Marcina i Łysinowej w Bieruniu Starym,
 - Uchwała Nr VI/2/2005 z dnia 31.05.2005 r. – Mppz terenów położonych w rejonie ul. Łysinowej i Polnej w Bieruniu (obejmuje bardzo niewielką część obszaru opracowania),
 - Uchwała Nr II/6/2009 z dnia 26.02.2009 r. – Mppz terenu położonego pomiędzy ulicami Marcina, Łysinową, linią kolejową relacji Tychy-Lędziny, rzeką Mleczną i ul. Oświęcimską (obejmuje bardzo niewielką część obszaru opracowania),
 - Uchwała Nr VI/2/2011 z dnia 28.04.2011 r. – Mppz terenu położonego w rejonie ulic: Oświęcimskiej, Homera i Mlecznej w Bieruniu,
 - Uchwała Nr XIII/7/2019 z dnia 28.11.2019 r. – Mppz obszaru położonego w rejonie ulicy Marcina w Bieruniu;
- Opracowaniem ekofizjograficznym dla całego miasta Bierunia, Geologic Tomasz Miłowski, Rybnik, grudzień 2016 r.;
 - Waloryzacją przyrodniczą gminy Bieruń, Zakład badawczo-Usługowy „Ekos”, Bieruń, 2012 r.

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu;
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą;
- dokonano oceny projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych;
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w sierpniu 2022 r.;
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Sporządzając niniejszą prognozę nie dostrzeżono celów ochrony środowiska określonych w przepisach prawa międzynarodowego, wspólnotowego oraz krajowego, które odnosiłyby się bezpośrednio do obszaru objętego planem, tak pod względem geograficznym, jak i funkcjonalnym. Należy jednak mieć na uwadze, że prawodawstwo krajowe, międzynarodowe i wspólnotowe w sposób mniej lub bardziej abstrakcyjny formułuje określone zasady postępowania (np. nakazy i zakazy), które odnoszą się również do zagadnień z dziedziny ochrony środowiska związanych ze stanowieniem dokumentów z zakresu planowania przestrzennego.

Do najważniejszych i uwzględnionych w projekcie planu aktów prawnych szczebla krajowego, zawierających cele ochrony środowiska, należą:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. z 2024 r., poz. 54 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 399),

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.).

Podkreślenia wymaga fakt, że jednym z podstawowych celów wspólnotowych w zakresie udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz oceny wpływu na środowisko planów i programów jest przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektowanego dokumentu w oparciu o przepisy rozdziału 1 działu IV ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, uwzględniającej dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. 01. 197. 30). W granicach sporządzenia planu nie ma obszarów sieci Natura 2000, których podstawą wyznaczania są przepisy prawa wspólnotowego – tzw. Dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej. Podsumowując, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, które w świetle art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obligatoryjnie ustala się w planie, oparte są na normach prawa krajowego, zgodnych z prawem wspólnotowym oraz międzynarodowym.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic: Oświęcimskiej, Świerczyńskiej, linii kolejowej, toru prób i rzeki Mlecznej przystąpiono na podstawie uchwały Nr VIII/9/2021 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 26 sierpnia 2021 r. Głównym celem realizacji planu jest:

- dostosowanie jego ustaleń do obecnych przepisów prawa, w tym wymogów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – obszar opracowania w przeważającej części objęty jest ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzonych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym,
- dostosowanie jego ustaleń do bieżących potrzeb inwestycyjnych oraz polityki miasta w zakresie aktywizowania terenów aktywności gospodarczej,
- objęcie nim terenów nieposiadających obowiązującego mpzp i tym samym wyeliminowanie możliwości realizacji inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy,
- częściowa reorganizacja układu komunikacyjnego,
- spełnienie oczekiwań społecznych, wyrażonych w postaci wniosków od osób.

Projekt planu miejscowego ustala następujące przeznaczenia terenów:

- MW – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
- MW-U – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej;
- MW-MN – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej albo zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- MN-U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej;
- U – teren zabudowy usługowej;
- Ukr – teren zabudowy usług kultu religijnego;
- P-U – teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów lub zabudowy usługowej;
- KSg-U – teren garaży lub zabudowy usługowej;
- KSp-U – teren parkingów lub zabudowy usługowej;
- KSp-ZP – teren parkingów lub zieleni urządzonej;
- RM – teren zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych;
- R – teren rolniczy;
- ZP – teren zieleni urządzonej;
- ZNU – teren zieleni nieurządzonej;
- ZL – teren lasu;
- KK – teren komunikacji kolejowej;
- KDZ – teren dróg publicznych klasy zbiorczej;
- KDL – teren dróg publicznych klasy lokalnej;
- KDD – teren dróg publicznych klasy dojazdowej;
- KDW – teren dróg wewnętrznych;

- KPR – teren komunikacji pieszo-rowerowej;
- IW – teren infrastruktury wodociągowej;
- IK – teren infrastruktury kanalizacyjnej.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Pod względem administracyjnym analizowany obszar o powierzchni ok. 198 ha zlokalizowany jest w województwie śląskim, w zachodniej części miasta Bieruń (na granicy z miastem Tychy), w jednostce strukturalnej Bieruń Stary, w rejonie ulic Oświęcimskiej i Świerczyńskiej, a także linii kolejowej oraz rzeki Mleczej i Potoku Tyskiego.

Pod względem administracyjnym Bieruń graniczy z:

- od północy: miastem Łędziny,
- od północnego wschodu: gminą Chelm Śląski,
- od wschodu: gminą Oświęcim (woj. małopolskie, powiat oświęcimski),
- od południa: gminą Bojszowy,
- od zachodu: miastem Tychy.

Rysunek 1 Granica obszaru opracowania na podkładzie ortofotomapy (źródło ortofotomapy: www.geoportal.gov.pl).

W ujęciu regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego¹ analizowany teren znajduje się na pograniczu:

- megaregionu Region Karpacki (15), prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym (151), podprowincji Podkarpacie Północne (1511), makroregionu Kotlina Oświęcimska (151102), mezoregionu Równina Pszczyńska (512.21),
- megaregionu Pozaalpejska Europa Środkowa (13), prowincji Wyżyny Polskie (134), podprowincji Wyżna Śląsko-Krakowska (1341), makroregionu Wyżyna Śląska (134101), mezoregionu Pagóry Jaworznickie (341.14).

¹ Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa, 2001 r.

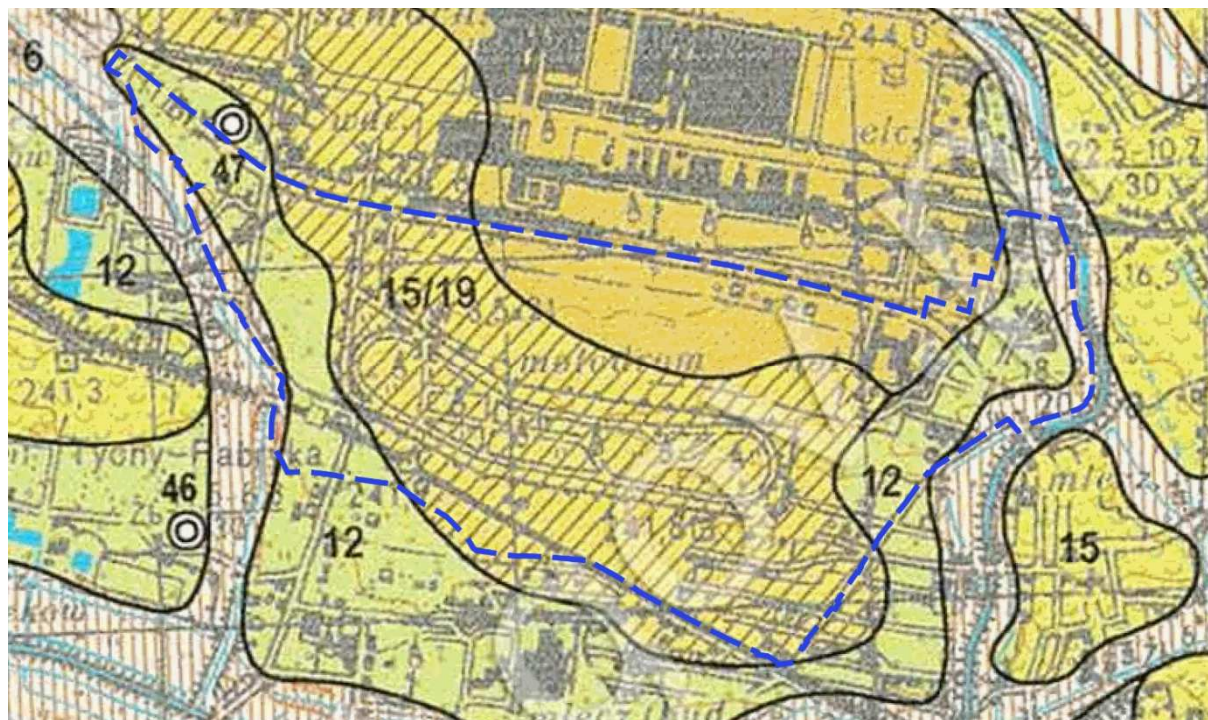
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Gmina Bieruń położona jest w środkowej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego (GZW), w obrębie tzw. niecki górnośląskiej, którą wypełniają miąższe na 2000-3000 m osady morskie i molasowe karbonu dolnego (środkowy i górny turnej) i górnego (namur, westfal), leżące na bardzo starych skałach krystalicznych – wieku od prekambriu do dewonu. Granice GZW określa się właśnie zasięgiem utworów węglonośnych górnego karbonu, a miejscami także uskoku tektonicznego². Na nich zalegają utwory młodsze dolno- i środkowotriasowe, trzeciorzędowe i najmłodsze – czwartorzędowe. W budowie geologicznej analizowanego obszaru udział biorą głównie osady czwartorzędowe, zalegające na pokrywie skał karbońskich³. Bezpośrednio na powierzchni występują tylko osady czwartorzędowe związane z okresem zlodowaceń⁴.

Zgodnie ze Szczegółową Mapą Geologiczną Polski ark. 970 – Oświęcim, powierzchnię analizowanego obszaru przykrywają osady czwartorzędowe:

- piaski, mułki i gliny zwiaterzeline (eluwialne) - oznaczenie „11” wg legendy w tabeli poniżej;
- wykształcone w holocenie mułki, piaski i żwiry rzeczne tarasów zalewowych 1,0-2,5 m n.p. rzeki i den dolinnych (oznaczenie „6”);
- wykształcone w plejstocenie: piaski i żwiry rzeczne tarasów nadzalewowych 3,5-10,0 m n.p. rzeki (oznaczenie „12”), a także piaski i żwiry wodnolodowcowe na glinach zwałowych (oznaczenie „15/19”).

Rysunek 2 Obszar opracowania na tle SMGP ark. Oświęcim (źródło mapy:
http://bazadata.pgi.gov.pl/data/smgp/arkusze_skany/smgp0970.jpg)

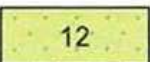
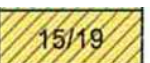
LEGENDA:

Lp.	Stratygrafia		Symbol wydzielenia geologicznego i oznaczenie na SMGP (rys. 2) oraz litologia
	System	Oddział	
1.	czwartorzęd	holocen	Mułki, piaski i żwiry rzeczne tarasów zalewowych 1,0–2,5 m n.p. rzeki i den dolinnych

² Jureczka J. i in., 2005: Atlas geologiczno-złotowy polskiej i czeskiej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego, PIG, MŚ. Warszawa;

³ Kotlicy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;

⁴ Wilanowski S., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, 1 : 50000, ark. Oświęcim, PIG 2001 r.;

2.	czwartorzęd	-	$z_{pm}Q$ Piaski, mulki i gliny zwietrzelinowe (eluwalne):
3.	czwartorzęd	plejstocen	$f_{pZ}Q_{p^4}^{B(1)}$ Piaski i żwiry rzeczne tarasów nadzalewowych 3,5–10,0 m n.p. rzeki
4.	czwartorzęd	plejstocen	$fg_{pZ}Q_{p^3}^O$ Piaski i żwiry wodnolodowcowe: na glinach zwałowych

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody płynące i stojące

Wzdłuż północno-wschodniej granicy terenu opracowania (poza jego obszarem) przepływa rzeka Mleczna – identyfikator hydrograficzny 21188. Jest to ciek główny, naturalny – rzeka, o szerokości odcinka powyżej 5 m. Rzeka Mleczna jest lewobrzeżnym, największym dopływem Gostyni, o powierzchni zlewni stanowiącej aż 42% zlewni Gostyni. Prace melioracyjne i regulacyjne w obrębie jej zlewni spowodowały zaburzenie stosunków wodnych. Jej dolina stanowi również teren osiadań górniczych do III kategorii włącznie na odcinku między ul. Solidarności a Sportową w Starym Bieruniu. Średni roczny przepływ (SSQ) w profilu wodowskazowym Bieruń Stary z wielolecia 1961-1999 wyniósł 1,38 m³/s. Przepływy średni niski (SNQ) i średni wysoki (SWQ) odpowiednio QSNQ = 0,88 m³/s i QSWQ = 3,29 m³/s. Stany wód średnich (SSW), średnich niskich (SNW) i średnich wysokich (SWW) z wielolecia 1965-1986 wynosiły odpowiednio: HSSW = 42 cm, HSNW = 31 cm, HSWW = 66 cm. Do rzeki Mlecznej odprowadzane są wody dołowe z kopalń poza Bieruniem: KWK „Wesoła” i KWK „Murcki-Staszic”, stąd należy wnioskować o zaburzonym reżimie przepływów i stanów wód, ale brak jest na ten temat bliższych informacji. Koryto rzeki jest obustronnie obwałowane i chroni zabudowę Bierunia Starego. Podczas powodzi w lipcu 1997 r. poziom wielkiej wody (WWW) w Mlecznej wyniósł 222 cm, zaś przepływ (WWQ) aż 43,6 m³/s, ale utrzymał się w międzywalu. Brak jest danych pomiarowych z powodzi w 2010 r., ale wody także utrzymały się w międzywalu, pojawiły się jedynie lokalne podtopienia. Do rzeki Mlecznej na terenie Bierunia Starego uchodzi także niewielki potok Stawowy odwadniający dno dawnego Wielkiego Stawu Bieruńskiego, płynący wzdłuż ul. Chemików, który odwadnia obecnie m.in. zawodnione niecki z osiadań w wyniku eksploatacji górniczej KWK „Piast” między ul. Turyńską, Krakowską i Chemików oraz z rejonu ul. Hodowlanej po osiadaniach w obszarze eksploatacji dawnej KWK „Ziemowit”. Tereny te zostały dodatkowo zalane podczas powodzi w 2010 r.

Za zachodnią granicą obszaru opracowania przepływa Potok Tyski (identyfikator hydrograficzny 211869, ciek naturalny - potok), który stanowi ciek graniczny od strony zachodniej między miastem Tychy i Bieruniem. Jest to niewielki ciek stanowiący jeden z większych lewobrzeżnych dopływów Gostyni. Na teren Bierunia potok wpływa z Tyskich Urbanowic. Brak jest regularnych danych stanów wód i przepływów w potoku. Zmierzone w 2001 r. w Urbanowicach przepływy chwilowe dały wynik Q = 0,19 m³/s. Ujściowy odcinek potoku od strony Bierunia jest obwałowany. Podczas powodzi w 1997 i 2010 r. potok nie wystąpił z koryta.

Na terenie opracowania nie występują żadne zbiorniki wodne. Wśród wód płynących wymienić można jedynie nieliczne odcinki rowów melioracyjnych. Opisane powyżej cieki (rz. Mleczna, Potok Tyski) przepływają już poza granicami planu.

Jednolite części wód powierzchniowych

Rzeka Mleczna oraz Potok Tyski zostały sklasyfikowane jako Jednolite Części Wód Powierzchniowych. Na analizowanym terenie występują ich zlewnie oraz zlewnia rzeki Gostynia, przepływającej już w dalszej odległości od obszaru planu, co przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1 Charakterystyka występujących na terenie opracowania JCWP (opracowanie własne na podstawie dokonanej w 2020 r. klasyfikacji i oceny stanu JCWP).

Nr JCWP	Nazwa JCWP	Rok badań	Klasa wód	Potencjał/stan ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód
RW200019211899	„Gostynia od starego koryta do ujścia”	2019	5	Zły potencjał ekologiczny	Poniżej dobrego	zły
RW20006211869	„Potok Tyski”	2019	4	Słaby potencjał ekologiczny	Poniżej dobrego	zły
RW20006211889	„Mleczna”	2019	3	Umiarkowany potencjał ekologiczny	Dobry	zły

Zagrożenie powodziowe

W bezpośrednim sąsiedztwie terenu opracowania występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią Q1% i Q10%, jednak obwałowania rzeki Mlecznej nie pozwalają na dalsze rozlanie się wód. Występuje także obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat – Q0,2%, który nieznacznie rozlewa się w części północno-wschodniej. Obecnie nie występuje tam zabudowa, a teren ten w większości znajduje się w zasięgu pasa technologicznego od linii energetycznej wysokiego napięcia.

Od wspomnianych powyżej obwałowań obowiązuje 50-metrowa strefa ochrony, liczona od stopy wału.

Ujęcia wód powierzchniowych

Na analizowanym obszarze nie występują ujęcia wód powierzchniowych ani ich strefy ochronne.

2.4 WODY PODZIEMNE

Według Mapy Hydrogeologicznej⁵, północna i centralna część miasta Bierunia wchodzi w skład Regionu Górnośląskiego, podregion łazicki XVI3, w którym główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach karbonu, a znaczenie podrzędne mają poziomy czwartorzędowe i triasowe. Część południowa gminy znajduje się w regionie Przedkarpaccim, w podregionie przedkarpacko-śląskim, w którym główny poziom użytkowy znajduje się w utworach czwartorzędowych.

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski ark. Oświęcim⁶, na analizowanym terenie można wyróżnić trzy jednostki hydrogeologiczne, zaś w profilu hydrogeologicznym występuje karbońskie oraz czwartorzędowe piętro wodonośne. Charakterystykę poszczególnych jednostek zawiera tabela poniżej.

⁵ Mapa Hydrogeologiczna Polski 1 : 200 000, ark. Kraków Wydawnictwa Geologiczne, 1980.

⁶ Gatlik J., Mapa Hydrogeologiczna Polski ark. Oświęcim, PIG, Warszawa, 1997 r.

Rysunek 3 Obszar opracowania na tle Mapy Hydrogeologicznej Polski ark. Oświęcim (źródło mapy: <http://bazadata.pgi.gov.pl/data/hydro/mhp/gupw/mapy/mhpgupw0970pg.jpg>)

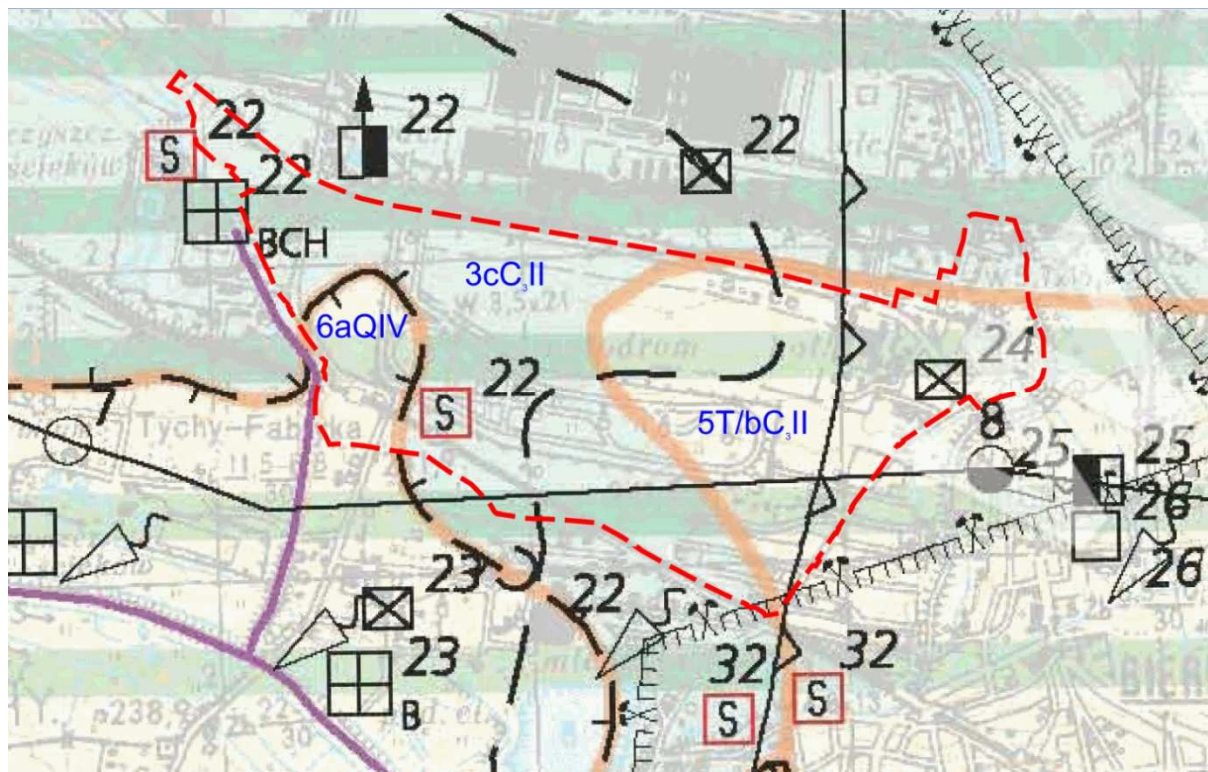

Tabela 2 Główne parametry jednostki hydrogeologicznej na podstawie Mapy Hydrogeologicznej Polski, ark. 970 – Oświęcim (opracowanie własne).

Symbol jednostki hydrogeologicznej	Główne użytkowe piętro wodonośne	Stopień izolacji	Zasoby dyspozycyjne jednostkowe [m ³ /24h/km ²]	Wydajność potencjalna studni wierconej [m ³ /h]	Stopień zagrożenia	Jakość wód podziemnych
3cC₃II	C-karbon	c-izolacja dobra	100-200	<10	niski – izolacja słaba, brak stwierdzonych ognisk zanieczyszczeń	II – jakość średnia, woda wymaga prostego uzdatniania
5T/bC₃II	C-karbon	b-izolacja słaba	100-200	10-30	średni – izolacja słaba, obecność ognisk zanieczyszczeń	II – jakość średnia, woda wymaga prostego uzdatniania
6aQIV	Q-czwartorzęd	a-brak izolacji	300-400	10-30	średni – izolacja słaba, obecność ognisk zanieczyszczeń	II – jakość średnia, woda wymaga prostego uzdatniania

Czwartorzędowe piętro wodonośne

Osady czwartorzędowe pokrywają niemal całą gminę, za wyjątkiem punktowych odsłonień wapieni triasowych w partii centralnej oraz w rejonie Wzgórza Chełmskiego, w części północno-wschodniej. Miąższość utworów czwartorzędowych we wschodniej i centralnej części obszaru górniczego na ogół nie przekracza 10 m, w części zachodniej wzrasta do ok. 30 m. Na terenie całego miasta utwory czwartorzędowe wykazują znaczną zmienność wykształcenia litologicznego w profilu poziomym i pionowym. Osady czwartorzędowe plejstocenu to na ogół osady piaszczysto-żwirowe, pochodzenia fluwioglacjalnego, zalegające na glinach zwałowych. Z utworami piaszczysto-żwirowymi związane jest występowanie piętra wodonośnego w czwartorzędzie. Ze względu na swoje położenie, szerokie doliny rzeczne utwory młodsze, holocenu, występują na znacznych obszarach ale w większości wykształcone są głównie jako grunty spoiste. Dlatego w profilu czwartorzędowego piętra wodonośnego występuje na ogół jedna, rzadziej kilka warstw wodonośnych, lokalnie rozdzielonych

od siebie soczewkami glin lub iłów (nie ma podziału na wodnolodowcowe poziomy plejstocenu i holocenijskich dolin rzecznych). Poziom zwierciadła wody utworów czwartorzędowego piętra wodonośnego jest wypadkową zasilania wynikającego z opadów atmosferycznych, a wielkością parowania, spływu naturalnego i zasilania utworów starszego podłoża, w rejonach okien hydrogeologicznych występujących w nieprzepuszczalnych dla wody, ilastych utworach trzeciorzędu. Dotychczas nie stwierdzono kontaktów hydraulicznych między wyrobiskami górniczymi a czwartorzędownymi poziomami wodonośnymi. Warstwę izolującą od spągu stanowią morskie osady miocenu. Zwierciadło wody ma charakter swobodny i zalega na niewielkiej głębokości, najczęściej poniżej 1 m (w dolinach rzecznych) bądź 1-2 m. Natomiast na obszarze pagórów zrębowych głębokość zwierciadła wód podziemnych zdecydowanie wzrasta, nawet do 10-30 m. Płytko zalegające wody niemające warstwy izolującej od stropu tworzą niekorzystne warunki dla działalności górniczej. Wody czwartorzędowego poziomu są bardzo mało podatne na zmiany ukształtowania. Dlatego na terenach obniżen tworzą się tereny podmokłe a bezodpływowe niecki osiadań bardzo szybko wypełniają się wodą. Czwartorzędowy poziom eksploatowany jest ujęciem zlokalizowanym na terenie firmy DANON (szerzej w dalszej części prognozy) oraz licznymi studniami gospodarskimi. Generalnie wszystkie zabudowania w granicach miasta są podłączone do wodociągu a woda z istniejących studni użytkowana jest do celów gospodarczych. Jednak w czasie prowadzenia inwentaryzacji od mieszkańców uzyskano informacje iż coraz częściej (ze względów ekonomicznych) powraca się do indywidualnych źródeł zaopatrzenia.

Karbońskie piętro wodonośne.

Poziomy wodonośne utworów karbońskich związane są z zawodnionymi piaskowcami i zlepieńcami warstw libiąskich, łaziskich i orzeskich, przy czym z uwagi na rozprzestrzenienie poszczególnych warstw, ich litologię oraz umiejscowienie dokonanych jak i projektowanych robót górniczych, decydujące znaczenie dla zawodnienia kopalni mają warstwy łaziskie, których pokłady były i są przedmiotem eksploatacji. Warstwy te generalnie zbudowane są z ławic piaskowców o różnej i zmiennej granulacji z występującymi podrzędnie pokładami węgla, często w otulinie iłowców i mułowców. Warunki hydrogeologiczne w ich obrębie rozpoznane zostały badaniami wykonanymi w otworach wiertniczych oraz prowadzonymi na bieżąco obserwacjami i pomiarami w wyrobiskach górniczych KWK „Piaś”. Zasilanie warstw łaziskich z nadkładu złoża jest w dużej mierze utrudnione, z uwagi na przykrycie około 85% powierzchni obszaru szczelną pokrywą iłowców miocenijskich. Karbońskie piętro wodonośne zasilane jest jednak miejscami przez poziomy wodonośne triasu i poziom wodonośny związany z zawodnionymi utworami dolnego opolu. W przystropowych częściach warstw karbońskich wymienione poziomy lokalnie tworzą w zasadzie jeden połączony kompleks wodonośny. Migracja wód w głąb górotworu jest jednak mocno utrudniona, gdyż współczynniki filtracji warstw karbońskich, zmienne w przedziale od ok. $6,7 \times 10^{-5}$ m/s do $9,5 \times 10^{-8}$ m/s, klasyfikują je do skał średnio przepuszczalnych i słabo przepuszczalnych. W granicach opracowania nie zinwentaryzowano ujęć wód poziomu karbońskiego.

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej w podłożu analizowanego terenu nie wydzielono głównych zbiorników wód podziemnych.

Jednolite części wód podziemnych

W podziale na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) analizowany teren w całości znajduje się w JCWPd nr 145 (PLGW2000145).

Tabela 3 Wybrane parametry JCWPd nr 145 (opracowanie własne, źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-140-159/4522-karta-informacyjna-jcwpd-nr-145/file.html>)

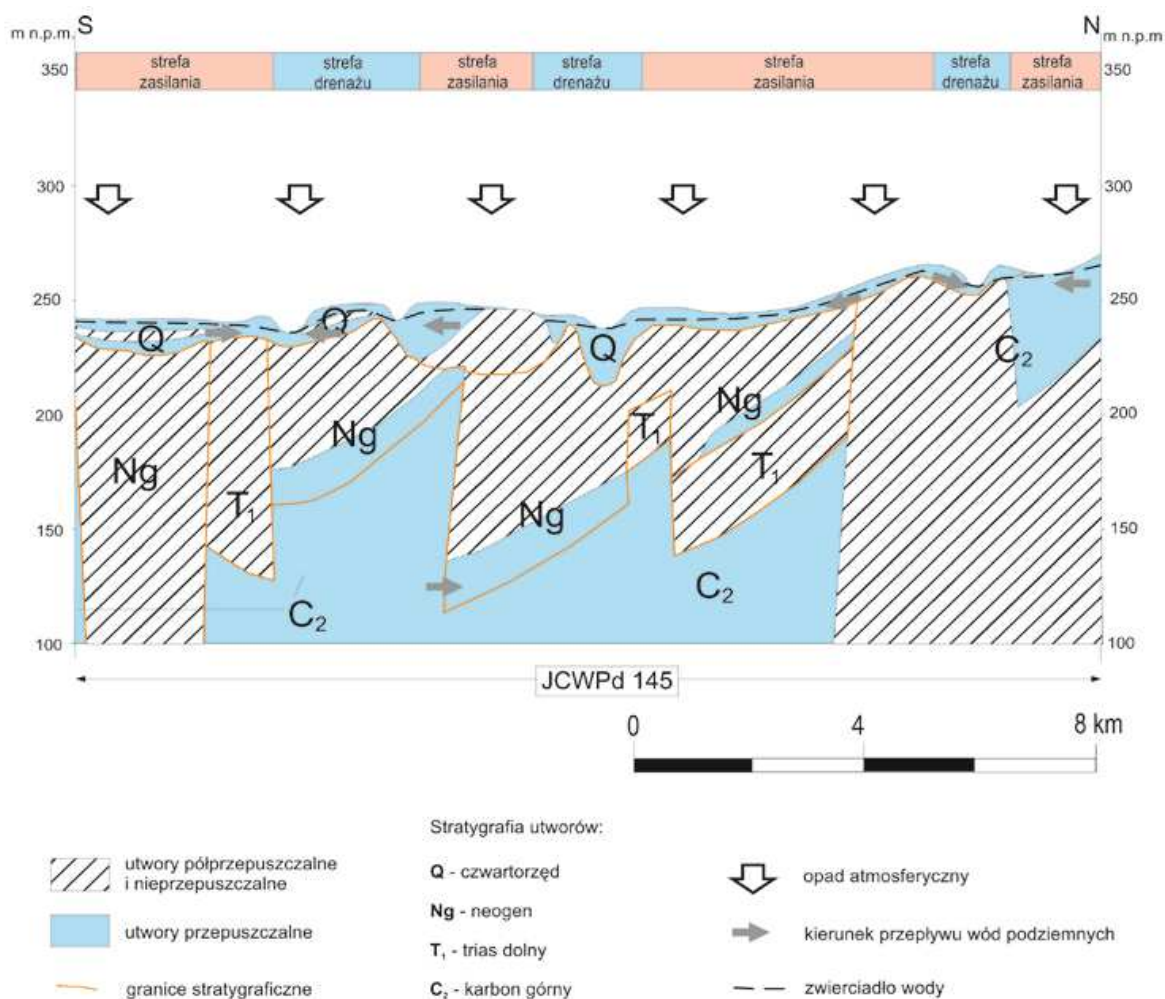
Nr JCWPd (identyfikator UE)	Powierzchnia całkowita [km ²]	Dorzecze, Region Wodny, Główna zlewnia (rząd zlewni)	Liczba pięter wodonośnych	Ocena stanu JCWPd (2012 r.)			
				Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ogólna ocena stanu	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych
145 (PLGW2000145)	344,7	Wisły, Małej Wisły, Gostynia (II)	4 (czwartorzędowe, neogeńsko- czwartorzędowe, triasowo- karbońskie, karbońskie	słaby	dobry	słaby	zagrożona

Jako antropogeniczną przyczynę nieosiągnięcia celów środowiskowych wskazano silny drenaż górniczy wywołany eksploatacją węgla kamiennego oraz związany z tym procesem zrzut wód kopalnianych do rzek. Ponadto drenaż wymuszony ujęciami wód komunalnych oraz potencjalne ogniska zanieczyszczeń (punktowe, liniowe, obszarowe). Wśród przyczyn geogenicznych wskazano słabą lub/i małą głębokość występowania poziomu wodonośnego.

Schemat krążenia wód

Zasilanie wód podziemnych obecnych w GPU odbywa się w wyniku infiltracji wód z opadu atmosferycznego na obszarze wychodni utworów budujących piętra: czwartorzędu, neogenu, triasu i karbonu. Utwory ww. pięter hydrogeologicznych pozostają ze sobą w kontakcie hydraulicznym. Drenaż naturalny odbywał się wzdłuż dopływów Gostyni i Gostynią na wschód do doliny Wisły. Drenaż sztuczny, antropogenicznie wywołany, jest spowodowany pracą ujęć wód komunalnych i wyrobisk górniczych. Drenaż górniczy w północnej i wschodniej części jednolitej wpływa na piętro górnokarboński i jego nadkład, a na południu pod miąższym nadkładem neogenu na młodsze piętra już nie oddziałuje.

Rysunek 4 Schemat krążenia wód dla JCWPd nr 145 (<https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-140-159/4522-karta-informacyjna-jcwpd-nr-145/file.html>)

Ujęcia wód podziemnych

Bezpośrednio na analizowanym terenie nie występują ujęcia wód podziemnych, jednak przeważająca część obszaru planu znajduje się w zasięgu projektowanych stref ochronnych, obejmujących tereny ochrony pośredniej dla ujęć wód podziemnych, zlokalizowanych na terenie zakładów DANONE Sp. z o.o. – według Dodatku nr 9 do Dokumentacji hydrogeologicznej zasobów eksploatacyjnych ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych na terenie zakładu „DANONE” Sp. z o.o. Fabryka w Bieruniu przy ul. Świerczyńskiej 85, zatwierdzonego decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 3083/0s/2021 z dnia 13 września 2021 r. oraz Fiat Auto Poland S. A. w Tychach przy ul. Turyńskiej 100, przyjętej zawiadomieniem Prezydenta Miasta Tychy znak: IKR-75310-01/10 z dnia 11 lutego 2010 r. Ich zasięgi zostały przedstawione na rysunku prognozy.

2.5 KLIMAT

Według klasyfikacji klimatyczno-rolniczej opracowanej przez R. Gumińskiego (1948), obszar Bierunia zlokalizowany jest w południowej części dzielnicy XV (dzielnica częstochowsko-kielecka), którą charakteryzują następujące warunki:

- średnia temperatura stycznia wynosi $-2 + -3,0^{\circ}\text{C}$,
- średnia temperatura lipca około $15-16^{\circ}\text{C}$,
- średnia temperatura roczna $7-8^{\circ}\text{C}$,
- dni z przymrozkami od 112 do 130,
- dni mroźnych ok. 20-40,
- ostatnie przymrozki wiosenne występują najczęściej w końcu kwietnia lub na początku maja,
- czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi ok. 60-80 dni,
- okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni,
- opady atmosferyczne znacznie zróżnicowane, do 650-750 mm/rok,
- przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie o prędkościach średnich 3- 4 m/s.

Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), uzależnione są od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych w analizowanym obszarze. Położona na terenie Bierunia Starego stacja meteorologiczna posiada dane anemometryczne reprezentatywne dla całego regionu. Z danych IMGW za lata 1961-1990 wynika, iż w rejonie stacji Bieruń Stary dominują wiatry z sektora zachodniego (od SW do NW, ok. 49% przypadków), znacznie mniejszy (ok. 26 %) jest udział wiatrów wschodnich. Około 19% przypadków stanowią cisy.

Zaobserwowane na stacji IMiGW w Bieruniu Starym dla lat 1961-1990 prędkości wiatrów kształtują się przeciętnie na poziomie 2,2 m/s (średnia roczna). Średnie prędkości wiatrów z poszczególnych kierunków zmieniają się w granicach od 2,1 m/s (SE) do 3,1 m/s (SW, W). Przeciętna prędkość wiatrów z kierunku północno-zachodniego (NW) jest również wysoka i wynosi 3,0 m/s, co wskazuje, że wiatry wiejące z sektora zachodniego są silniejsze.

Przedstawiony wyżej układ wiatrów jest przyczyną zróżnicowanego stanu sanitarnego powietrza w regionie. Wiatry wiejące z południowego zachodu (SW) sprzyjają przewietrzaniu obszaru, obniżając poziomy stężenie zanieczyszczeń w powietrzu. Natomiast wiatry wiejące z innych kierunków powodują nanoszenie tych zanieczyszczeń nad analizowany obszar z innych części GOP-u. Przy charakterystyce klimatycznej szczególnie istotne są warunki opadowe na analizowanym obszarze, od których zależy ilość wody pozostającej w obiegu. Dla przedmiotowego planu przyjęto dane z posterunku IMGW w Bieruniu Starym, w oparciu o które obliczono wartości średnie roczne i średnie miesięczne sumy opadów dla roku normalnego (a), suchego (b) i wilgotnego (c). Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych w Bieruniu Starym kształtują się w granicach 750 mm. Natomiast w latach ekstremalnych zanotowano następujące sumy roczne: w latach wilgotnych - 978 mm i suchych - 568 mm. Stosunek maksymalnych do minimalnych rocznych sum opadów jest bardzo wyrównany, co wskazuje na dużą stabilność warunków występowania opadów w skali regionu. W ciągu roku dominują opady w półroczu letnim. Stosunek średnich sum opadów półrocza letniego do zimowego wynosi 1,7. Średnio na analizowanym obszarze w półroczu letnim spada około 63% rocznej sumy opadu. Maksimum opadowe występuje w lipcu, średnio po 97 mm. Niemal równie wysokie sumy opadów mają miejsce w czerwcu (95 mm) i sierpniu (87 mm), zaś minima opadowe – w lutym i styczniu, kiedy notuje się opady w granicach 40 mm.

2.6 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE, SKUTKI EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ

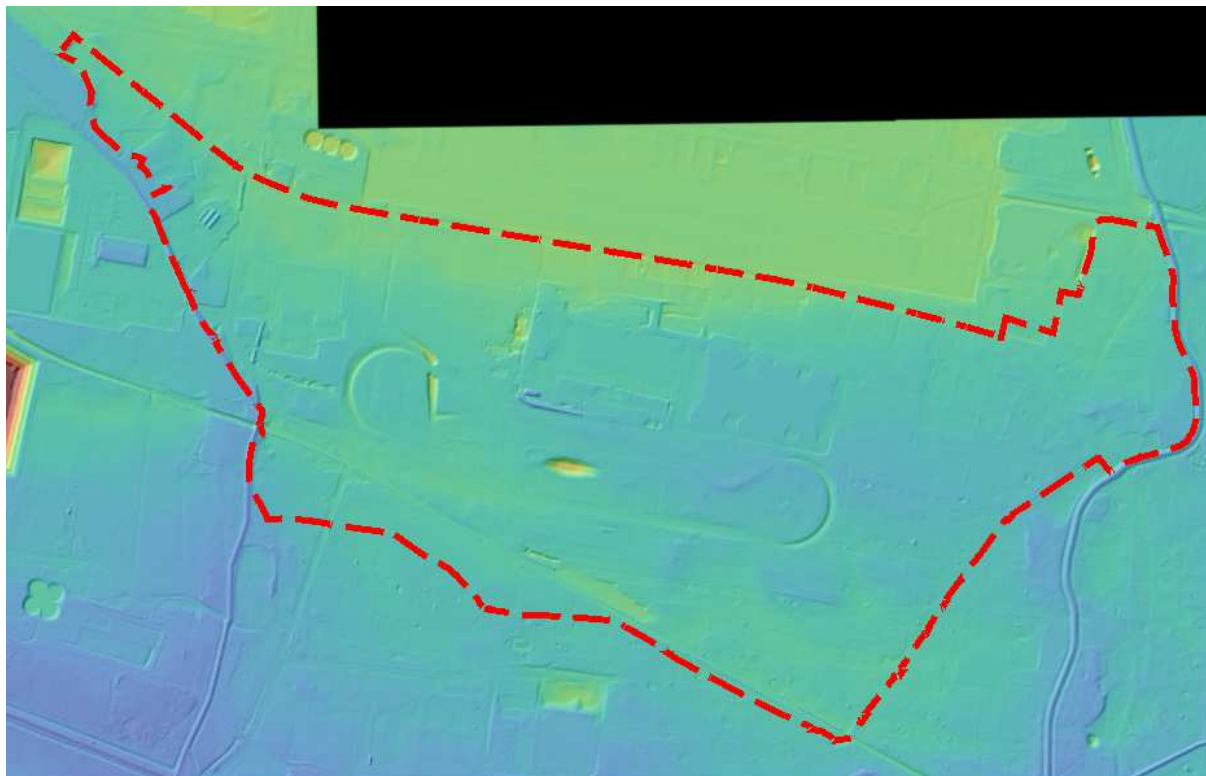
Ukształtowanie terenu

Naturalna rzeźba obszaru miasta jest mało urozmaicona. Od centralnie rozmieszczonych niewysokich wzniesień zrębowych teren opada we wszystkich kierunkach ku dolinom rzecznych. Suche doliny rozcinające pagóry zrębowe są stosunkowo płytkie i o łagodnych zboczach. W dolinie Wisły w obrębie szerokiej terasy zalewowej występują liczne duże starorzecza, najczęściej wypełnione wodą. W części centralnej wyróżnia się wzniesienie Górka Bijasowicka (około 257,0 m n.p.m.), a w południowo-zachodniej Góra Chełmeczki (263,0 m n.p.m.). Poza pasami wzniesień deniwelacje terenu nie przekraczają 10 m. Teren obniża się generalnie w kierunku południowym i wschodnim tj. w kierunku dolin rzek: Wisły, Gostyni i Przemszy, gdzie rzędne terenu wynoszą ok. + 230 m n.p.m. Najniższym punktem na terenie miasta jest ujście Przemszy do Wisły. Rzędne terenu wynoszą tu ok. 226 m n.p.m. Należy również stwierdzić, że morfologia terenu, położonego w granicach miasta, na skutek prowadzonej od 1975 roku eksploatacji węgla kamiennego przez KWK „Piaśń” oraz częściowo przez KWK „Ziemowit”, uległa przeobrażeniu o wielkość dokonanych osiadań. Na terenie miasta znajdują się

tereny (tzw. zalewiska bezodpływowe), z których na skutek osiadań odpływ wód jest utrudniony bądź też niemożliwy. Na części z tych terenów woda zalega ciągle, natomiast na innych pojawia się w czasie zwiększonych opadów.

Bezpośrednio analizowany obszar charakteryzuje bardzo mało urozmaicone ukształtowanie terenu. Względna wysokość nad poziomem morza osiąga tu wartości od ok. 239 m do ok. 244 m, nie licząc sztucznych wzniesień na terenie dawnego toru prób zakładu produkcji samochodów. Brak jest istotnych z punktu widzenia analizowanego dokumentu spadków terenu.

Rysunek 5 Obszar opracowania na podkładzie Numerycznego Modelu Terenu (źródło mapy: <https://mapy.geoportal.gov.pl>).

Zjawiska osuwiskowe

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania zjawisk osuwiskowych oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.⁷

Szkody górnicze, filary ochronne

Brak jest informacji, żeby bezpośrednio na obszarze opracowania miały miejsce osiadania na skutek eksploatacji górniczej. Jednocześnie PGG S.A. Zakład Górniczy Oddział KWK Piast-Ziemowit poinformował, że teren planu objęty jest wpływem wstrząsów parasejsmicznych o przyspieszeniu 100 mm/s², zaś w okresie obowiązuje koncesji, tj. do roku 2040, będzie poza wpływem projektowanej eksploatacji. Dla analizowanego obszaru nie wyznaczono filarów ochronnych.

2.7 GLEBY

Na obszarze gminy Bieruń występują przede wszystkim gleby bielcowe, wykształcone na podłożu piaszczystym lub gliniastym. Na osadach rzecznych wykształciły się mady i gleby mulowo-bagienne, zaś na podłożu węglanowym - rędziny o zróżnicowanym stopniu rozwoju. Według mapy kompleksów rolniczej przydatności gleb województwa śląskiego wynika, że najlepszy w skali gminy kompleks gleb ornych - pszenney dobry, zalega w rejonie centralnym oraz fragmentarycznie w dolinie Wisły. Kompleks żytni bardzo dobry tworzą te same typy gleb głównie w rejonie Bijasowic i na północnym obrzeżu gminy, także na innych terenach. Dość duże obszary obejmują grunty orne kompleksu żytniego słabego (w tym czarne ziemie zdegradowane w Bieruniu Nowym i nad Przemszą) i najsłabszego, także zbożowo-pastewnego mocnego i słabego. Przy dużym udziale łąk znamieny jest brak użytków zielonych kwalifikowanych jako bardzo dobre i dobre. Większość uznana jest jako użytki średnie na analogicznych glebach jak grunty orne. Na terenie gminy występują głównie czarne ziemie zdegradowane i gleby szare, gleby bielcowe i pseudobielcowe, gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne oraz gleby mulowo-torfowe i torfowo-mulowe. Teren miasta stanowi częściowo tereny zurbanizowane zajęte przez obiekty kubaturowe

⁷ Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3>

i infrastrukturę drogową, gdzie zaznacza się obecność gleb urbanoziemnych i industrioziemnych oraz ekranosoli. Reprezentowane są tutaj głównie kompleksy trwałych użytków zielonych w postaci użytków średnich zielonych oraz użytków zielonych słabych i bardzo słabych. Pozostałe kompleksy gleb ornych: pszenney dobry, żytni dobry, żytni słaby, żytni bardzo słaby, zbożowo-pastewny mocny i zbożowo-pastewny słaby.

Bezpośrednio na obszarze opracowania występują następujące użytki gruntowe (wg egib):

- użytki rolne:
 - grunty orne – R,
 - sady – S,
 - pastwiska trwałe – Ps,
 - łąki trwałe – Ł,
 - grunty rolne zabudowane – Br,
 - grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych – Lzr,
 - grunty pod rowami – W;
- nieużytki – N;
- grunty leśne lasy – Ls;
- grunty zabudowane i zurbanizowane:
 - tereny mieszkaniowe – B,
 - tereny przemysłowe – Ba,
 - inne tereny zabudowane – Bi,
 - zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy – Bp,
 - tereny rekreacyjno-wypoczynkowe – Bz;
 - tereny komunikacyjne:
 - drogi – dr,
 - tereny kolejowe – Tk,
 - grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych – Tp,
 - inne tereny komunikacyjne – Ti;
- grunty pod wodami: grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi – Wp;
- tereny różne – Tr.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 82 ze zm.) w granicach administracyjnych miast nie jest wymagana zgoda na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze. Ustawa ta jednocześnie stanowi, iż przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przy czym przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska lub upoważnionej przez niego osoby, a pozostałych gruntów leśnych – zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

2.8 ZASOBY NATURALNE

Na terenie planu występują złoża węgla kamiennego: „Piast” id. 299 i „Studzienice” id. 7389, a także teren i obszar górniczy „Bieruń II” oraz teren górniczy „Łędziny I”.

2.9 PRZYRODA OŻYWIONA

Teren obecnego Bierunia od wieków podlegał oddziaływaniu człowieka (zabudowa, gospodarka rolna i rybna, handel, rozwój przemysłu, komunikacja itd.). W wyniku tych procesów siedliska naturalne stopniowo ulegały przekształceniu, by w efekcie doprowadzić do niemal całkowitego zaniku i/lub znacznego przeobrażenia wielu z nich. Dzisiejszy obraz roślinności Bierunia odzwierciedla zarówno naturalne warunki środowiska przyrodniczego (budowa geologiczna, geomorfologia i urozmaiconą hydrografię), jak i sposoby użytkowania gruntów w przeszłości i obecnie. Można tu wyróżnić wiele zespołów i zbiorowisk roślinnych, zarówno o cechach naturalnych – leśnych, łąkowych, nadwodnych i wodnych oraz typowo synantropijnych – segetalnych i ruderalnych.

Postępujące na terenie całej gminy Bieruń wylesianie i zmniejszanie się kompleksów leśnych przyczyniło się do eksterminacji gatunków dużych ssaków drapieżnych i częściowo kopytnych, pilchowatych, nietoperzy, łasicowatych, ptaków (m.in. drapieżnych i dzięciołów) oraz niektórych bezkręgowców (np. próchnojadów). Współczesna fauna dużych

ssaków (zwierzyna łowna) podlega zagospodarowaniu łowieckiemu i pozostaje, poprzez plany hodowlane, pod pełną kontrolą myśliwych. W ostatnich latach wśród tej grupy zwierząt obserwuje się wyraźny wzrost liczebności u lisa i dzika. W ukształtowanym przez człowieka krajobrazie rolniczym pojawiają się liczne gatunki miejsc otwartych (drobne gryzonie naziemne, zając szarak, królik, niektóre gatunki ptaków – np. bocian biały, kuropatwa, przepiórka, turkawka, skowronek, świergotek polny, a spośród owadów – m.in. motyle, trzmiele, trzmielce, pszczoły samotne). Fauna terenów użytkowanych rolniczo w ostatnim stuleciu uległa jednak przekształceniom, które spowodowane zostały intensyfikacją rolnictwa, zmianą profilu i metod upraw oraz stosowanych środków produkcji, a także w wyniku melioracji siedlisk wilgotnych. Działalność człowieka przyczyniła się również do zmian fauny kręgowców wodnych. Regulacja niektórych cieków i zanieczyszczanie wód spowodowały zanik ichtiofauny prądolubnej (reofilnej) i pojawienie się gatunków eurytopowych (lub limnofilnych), mogących rozmnażać się zarówno w wodach płynących, jak i stojących, a także stagnofili. Wędkarstwo i kłusownictwo wzmogło presję na gatunki ryb mające znaczenie gospodarcze i atrakcyjnych dla wędkarzy. W ramach gospodarki rybacko-wędkarskiej dochodzi także do nadmiernego zarybiania i nieuzasadnionych introdukcji, często rybami pochodzącymi z innych dorzeczy lub gatunkami obcymi. Efektem tych oddziaływań jest spadek różnorodności zespołów ryb i zwiększanie się liczby gatunków o niewielkich wymiarach ciała oraz postępująca dominacja gatunków kosmopolitycznych (np. płoci, okonia i szczupaka). Postępujące osadnictwo przyczyniło się do wzrostu liczby gatunków związanych z terenami zabudowanymi (np. wróbla, mazurka, sroki, dymówki, oknówki, jerzyka, kawki), a także pojawiania się gatunków obcych (np. sierpówka). W gospodarstwach rolnych hodowane są zwierzęta użytkowe, jednakże udział rodzimych ras jest już znikomy. Utrzymywane są również koty i psy, które polują na dzikie zwierzęta w lasach i na polach. Budynki mieszkalne i gospodarcze stały się ważnymi ostojami dla nietoperzy. Jednakże rozbiórka starych budynków i modernizacja istniejących drastycznie zmniejsza liczbę kryjówek dla tej grupy zwierząt, a nowo stawiane budynki nie sprzyjają nietoperzom. Wzrastająca urbanizacja i zagospodarowanie terenu przyczyniają się do synantropizacji fauny. Objawia się ona wzrostem liczby gatunków zdolnych do życia na siedliskach przekształconych i w otoczeniu człowieka (tzw. antropofile). W przyszłości trend ten niewątpliwie się utrzyma, w wyniku czego fauna omawianego terenu zostanie zubożona o gatunki rzadkie i specyficzne dla różnorodnych siedlisk, a wzbogaci się o kosmopolityczne i ubikwistyczne.

Wśród elementów przyrody ożywionej obszaru planu wyróżnia się dwa, opisane szerzej już wcześniej cieki wodne – uregulowana rzeka Mleczna i Potok Tyski, przy czym przepływają one już poza granicami obszaru opracowania – w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Oba cieki zostały wskazane jako korytarze ichtiologiczne, o czym szerzej mowa w kolejnym punkcie prognozy. Doliny cieków pozostają wolne od zabudowy, porasta je roślinność naturalna, głównie trawiasta, a także w postaci drzew i krzewów. W przypadku Potoku Tyskiego obudowa ta posiada dużo bardziej naturalny, nieuporządkowany charakter.

W południowo-zachodniej części terenu planu występuje przecięty ul. Świerczyniecką kompleks leśny. Jest to las głównie sosnowy o charakterze gospodarczym, który nie posiada funkcji ochronnej. Drzewostan ma od 25 do 75 lat. Stosunkowo gęste zadrzewienia nie będące lasem wyróżnia się także pomiędzy potokiem Tyskim a ul. Świerczyniecką i ul. Oświęcimską, a także na terenie dawnego toru prób. Wzdłuż poszczególnych odcinków ul. Oświęcimskiej występują szpalery drzew. Na wschód od osiedli wielorodzinnych, przy ul. Oświęcimskiej znajdują się dwa niewielkie, zagospodarowane zielenią skwery. Zadrzewienia pojedyncze lub w postaci zespołów drzew pojawiają się również w wielu innych miejscach obszaru planu, w tym na terenach rolnych, czy w „lukach” pomiędzy zabudową istniejącą. Dopełnieniem struktury terenów zielonych obszaru planu są przydomowe ogrody.

Ocenia się, że występująca na terenie planu fauna to gatunki charakterystyczne dla lasów oraz terenów rolnych towarzyszących terenom zurbanizowanym. Będą to ssaki, takie jak lisy, sarny, dziki, a także gryzonie – wiewiórki, zające, kuny, łasice oraz inne - drobne. W lasach, na terenach rolnych oraz w dolinach rzek można spodziewać się także typowych gatunków ptaków. Dolinom rzek przeważnie towarzyszą także gady i płazy oraz owady.

W ujęciu ogólnym bezpośrednio na terenie planu nie wyróżnia się szczególnie cennych pod względem przyrodniczym elementów. Jako istotne wskazuje się pozostawienie wolnych od zabudowy dolin cieków wodnych. Ochrony przed zmianą sposobu zagospodarowania wymagają również zwarte, większe kompleksy leśne. Uzasadnione byłoby również zachowanie wspomnianych wcześniej skwerów zieleni urządzonej.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R. ORAZ KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują obecnie żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.). Brak jest również informacji, aby w jego zasięgu znajdowały się gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową, wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.

z 2016 r. poz. 2183), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r. poz. 1409), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r. poz. 1408), a także gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. „Dyrektywy Siedliskowej” oraz gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na krajowej bądź regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie. Nie występują także obszary proponowane do objęcia ochroną.

Wzdłuż rzeki Mlecznej i Potoku Tyskiego wyznaczone zostały korytarze ichtiologiczne – obszary rdzeniowe. Korytarze ekologiczne dla ichtiofauny zostały wyznaczone w województwie śląskim w oparciu o historyczne szlaki migracji ryb wędrownych dwuśrodowiskowych – diadromicznych oraz wędrownych ryb jednośrodowiskowych – potamodromicznych, przy założeniu, że wyznaczony korytarz w przyszłości powinien zapewnić możliwość przemieszczania się wszystkim rodzimym organizmom, zarówno tym aktualnie występującym, jak i tym przewidzianym do restytucji.

Obszary węglowe – ostoje ichtiofauny – zostały wyznaczone w granicach całych zlewni. W obrębie wyznaczonych ostoi ichtiofauny zostały dodatkowo określone obszary rdzeniowe zapewniające warunki niezbędne do przetrwania cennych gatunków ryb, a zwłaszcza komunikację ekologiczną w obrębie ostoi oraz miejsca potrzebne do odbycia tarła, a także rozwoju i wzrostu wszystkich stadiów wiekowych tych gatunków.

Niewielka, północno-wschodnia część planu (obszar obejmujący dolinę rzeki Mlecznej) znajduje się w zasięgu korytarza spójności obszarów chronionych „Mleczna” (M21). Dla zapewnienia wzajemnej łączności obszarów chronionych w województwie śląskim dokonano analizy przestrzennej, której celem było wyznaczenie korytarzy spójności obszarów chronionych, zgodnie z koncepcją Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych. W analizie uwzględniono tylko wieloprzestrzenne formy ochrony przyrody, utworzone na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody: otulinę parku narodowego, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, rezerваты przyrody oraz obszary Natura 2000. W tym ostatnim przypadku Dyrektywa Siedliskowa zobowiązuje kraje Unii Europejskiej do połączenia tych obszarów w spójną i wzajemnie połączoną, europejską sieć ekologiczną.

2.10 KRAJOBRAZ

Obecnie na terenie opracowania występują następujące typy krajobrazu:

- krajobraz terenów produkcyjno-usługowych,
- krajobraz podmiejskich osiedli mieszkaniowych (zabudowa jednorodzinna),
- krajobraz zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej oraz usługowej o charakterze miejskim,
- krajobraz terenów w otoczeniu linii kolejowej,
- krajobraz terenów rolnych z zabudową zagrodową,
- krajobraz terenów zielonych, w tym zieleni leśnej oraz zieleni nieurządzonej, a także w rejonie cieków wodnych.

Na strukturę funkcjonalno-przestrzenną składają się przede wszystkim tereny produkcyjno-usługowe, dominujące w części centralnej i zachodniej. Na wschodzie przeplata się natomiast funkcja mieszkalna (jedno- i wielorodzinna) oraz usługowa (głównie usługi handlu, obsługa pojazdów, ochrona zdrowia, usługi kosmetyczne itd.). Północno-wschodni kraniec jest miejscem współwystępowania terenów mieszkaniowych oraz produkcyjno-usługowych i magazynowych. W części północno-zachodniej oraz południowo-wschodniej występują zabudowa zagrodowa (pojedyncze przypadki). Wyróżniającym się elementem jest tu zlokalizowany centralnie (nieużytkowany już) tor testowy (prób), występującego w północnym sąsiedztwie zakładu produkcyjnego Fiat. Uzupełnienie terenów zurbanizowanych stanowią drogi, tereny kolejowe oraz tereny pieszo-rowerowe. Część obszaru opracowania nadal zajmują tereny otwarte, w tym użytkowane rolniczo grunty orne, zadrzewienia (w tym leśne) oraz inna roślinność o charakterze naturalnym lub zieleni urządzonej. Tuż za wschodnią i południowo-zachodnią granicą planu biegną cieki wodne (rz. Mleczna oraz Potok Tyski).

Struktura funkcjonalno-przestrzenna najbliższego sąsiedztwa obszaru opracowania także jest przejrzysta. Od północy graniczy on z rozległym zakładem produkcyjnym Fiat oraz innymi, mniejszymi. Od zachodu – ze zlokalizowanymi w granicach miasta Tychy terenami otwartymi, oczyszczalnią ścieków oraz terenami produkcyjno-usługowymi. Południowe i wschodnie sąsiedztwo stanowi przede wszystkim zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami oraz tereny otwarte.

Zabudowa produkcyjno-usługowa i magazynowa oraz mieszkaniowa jednorodzinna przeważnie posiada od jednej do dwóch kondygnacji nadziemnych. Budynki trzy-, cztero- i pięciokondygnacyjne to przede wszystkim zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. W zakresie geometrii, kolorystyki oraz materiału pokrycia dachu dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej stwierdzono brak jednorodności. Zabudowa produkcyjno-usługowa i magazynowa przeważnie posiada dachy

plaskie, podobnie jak mieszkalna wielorodzinna. Także elewacje budynków cechuje zróżnicowana kolorystyka oraz materiał wykończeniowy.

2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na terenie opracowania lub w bezpośrednim sąsiedztwie jego granic występują następujące zabytki:

- Wpisane do rejestru zabytków ruchomych woj. śląskiego (RZ):
 - Kamienny krzyż przydrożny przy ul. Marcina z l. ćw. XIX w. – rej. zab. Nr B/482/74 z dn. 24.04.1974 r.,
 - Kamienny krzyż przydrożny przy skrzyżowaniu ul. Żwirki i Wigury oraz ul. Łysinowej – rej. zab. Nr B/484/74 z dn. 24.04.1974 r.;
- Wpisane do gminnej ewidencji zabytków (GEZ):
 - Kaplica architektoniczna przy ul. Oświęcimskiej (w pobliżu nr 176),
 - Budynek mieszkalny przy ul. Oświęcimskiej 418.

Brak jest zabytków archeologicznych.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

W granicach obszaru opracowania obowiązują wymienione w pkt 1.1 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Pod względem przeznaczeń terenów projekt planu proponuje bardzo podobne funkcje w stosunku do aktów obowiązujących, częściowo zmieniając zasięgi poszczególnych terenów oraz uwzględniając w sposób bardziej precyzyjny istniejące zagospodarowanie. Wśród bardziej istotnych zmian należy wskazać zmniejszenie terenu zieleni w zachodnim sąsiedztwie rzeki Mlecznej na rzecz poszerzenia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Reasumując, scenariusz braku realizacji ustaleń projektowanego planu mógłby skutkować dalszą konsumpcją planów obowiązujących, których oddziaływanie na środowisko przyrodnicze ocenia się na porównywalne w stosunku do projektowanego planu. Jako mniej korzystne należy jedynie wskazać zwiększenie presji zabudowy na dolinę rzeki Mlecznej. Jednakże należy mieć na uwadze, że na części obszaru opracowania nie obowiązuje żaden mpzp, zatem realizacja inwestycji odbywa się poprzez decyzje o warunkach zabudowy (wz), które w analizowanym kontekście uznaje się za zdecydowanie mniej korzystne, niżeli miejscowe plany (wskazana w wz funkcja terenu nie musi wykazywać zgodności ze Studium, ponadto wz nie preferują podejścia kompleksowego, obejmującego szeroki kontekst przestrzenny – przeważnie wydawane są dla jednej działki lub ich zespołu, który składa się na daną posesję).

Fakt podjęcia procedury planistycznej sygnalizuje, że obowiązujące opracowania częściowo nie spełniają oczekiwań społecznych (na co wskazują również złożone wnioski od osób), co mogłoby mieć przełożenie na mniejsze tempo działań inwestycyjnych. Wówczas środowisko przyrodnicze obszaru opracowania potencjalnie pozostanie w obecnej lub zbliżonej do obecnej formie. Należy jednak podkreślić, że założenie całkowitej niezmienności środowiska w przypadku dotychczasowego użytkowania jest nierealne, choć nie przewiduje się, aby dla przedmiotowego terenu zmiany te miały charakter szczególnie negatywny. Skutki oddziaływań niektórych form antropopresji w dłuższej perspektywie czasowej mogą się kumulować. Odnosi się to przede wszystkim do oddziaływania związanego z „niską emisją”, zagrażającego jakości m.in. powietrza, gleb i wód. Formy te, po przekroczeniu pewnych wartości progowych mogą skutkować skokowymi negatywnymi zmianami środowiska.

Zaniechanie realizacji ustaleń projektowanego planu nie spowoduje również istotnych pozytywnych zmian w środowisku, które mogłyby stanowić uzasadnienie do przyjęcia innych (alternatywnych) rozwiązań.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

W granicach opracowania oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują żadne formy ochrony przyrody zgodne z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zatem nie wyróżnia się dotyczących ww. obszarów problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.

Wśród pozostałych występujących na przedmiotowym obszarze problemów ochrony środowiska wymienia się:

- sukcesywne zwiększanie się spływu powierzchniowego wód, przy jednoczesnym ograniczaniu infiltracji wgłębnej (skutek powstawania nowej zabudowy i utwardzania terenów);
- problem „niskiej emisji” toksycznych substancji z lokalnych kotłowni i pieców ze strony zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;

- zanieczyszczenie spalinami, hałasem i wibracjami ze strony układu drogowego oraz ruchu komunikacyjnego w obrębie poszczególnych terenów;
- zanieczyszczenie hałasem i wibracjami ze strony ruchu kolejowego odbywającego się po magistralnej linii kolejowej nr 179 oraz 717 (brak map akustycznych, przez co nie jest znana dokładna skala oddziaływania akustycznego);
- sezonowe zanieczyszczenie hałasem związane z prowadzoną działalnością rolniczą (procesy transportowe i magazynowe związane z użytkowaniem maszyn i urządzeń rolniczych oraz zabiegi agrotechniczne przy użyciu sprzętu rolniczego);
- oddziaływanie w zakresie pola elektromagnetycznego oraz hałasu ze strony linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV (choć obecnie przeważnie przebiegają one w oddaleniu od istniejących terenów zabudowanych),
- zakład, zaliczany do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Action Logistics Poland Sp. z o.o., ul. Logistyczna 71);
- stosunkowo niewielka odległość od zakładu DANONE sp. z o.o. Fabryka w Bieruniu. Źródłem emisji jest kotłownia, która wytwarza parę na potrzeby technologiczne zakładu oraz potrzeby grzewcze osiedla domków jednorodzinnych i Zakładu „Bertani”.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

W samych granicach obszaru opracowania nie występują żadne wody powierzchniowe, jednak w jego bezpośrednim sąsiedztwie przepływają dwa ciekі wodne – rzeka Mleczna oraz Potok Tyski. W związku z powyższym wpływ realizacji ustaleń planu należy tu rozpatrywać przede wszystkim w kontekście funkcji nadanych najbliższemu sąsiedztwu ww. cieków. Wyznaczenie terenu zieleni urządzonej na zachód od koryta rzeki Mlecznej oraz terenu zieleni nieurządzonej wzdłuż potoku Tyskiego (w obu przypadkach z zakazem lokalizowania budynków) powinno zabezpieczyć wody powierzchniowe przed ewentualnym negatywnym wpływem ze strony istniejących i projektowanych terenów zurbanizowanych.

Powstanie nowej zabudowy głównie mieszkaniowej, usługowej oraz produkcyjno-usługowej z pewnością spowoduje zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków. Projekt przewiduje odprowadzanie ścieków sanitarnych i przemysłowych do kanalizacji sanitarnej (zakazuje odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu miejscowego do rowów melioracyjnych oraz wprost do gruntu), co powinno zabezpieczyć interes zarówno użytkowników, jak i środowiska naturalnego, jednak dopuszcza także stosowanie zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Pierwsze spośród ww. rozwiązań indywidualnych w przypadku niedotrzymania warunku szczelności może wpływać w sposób negatywny na jakość wód. Niemniej należy podkreślić, że obszar opracowania w dużej mierze znajduje się w zasięgu oddziaływania istniejącej sieci kanalizacji, w związku z czym potencjalne zagrożenie dotyczy jedynie części projektowanych terenów zabudowy. Ponadto w obowiązującej niezależnie od przedmiotowego planu uchwale dot. ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku w gminie, występuje zapis nakazujący właścicielom nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe opróżnianie ich z nieczystości ciekłych z częstotliwością adekwatną do ilości zużytej wody określonej wg wskazania licznika poboru wody lub norm zużycia wody określonych w odrębnych przepisach oraz do pojemności zbiornika bezodpływowego, tak aby nie doprowadzić do jego przepełnienia, jednak nie rzadziej niż raz na kwartał. Niemniej należy pamiętać, że skuteczność ww. nakazów w dużej mierze zależy od skuteczności systemu kontroli i monitoringu – są to zagadnienia wykraczające poza kompetencje miejscowego planu.

Ładunek zanieczyszczeń wprowadzany jest także do wód powierzchniowych wraz z opadami atmosferycznymi, a związane jest to bezpośrednio z zanieczyszczeniem powietrza, o którym będzie mowa w dalszej części prognozy. Ponadto zanieczyszczenia wód powierzchniowych mogą pochodzić ze splukiwania powierzchni utwardzonych, na których występują zanieczyszczenia substancjami ropopochodnymi (paliwa, smary).

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Wpływ na wody podziemne związany z odprowadzaniem ścieków – analogicznie jak w pkt 5.1.

Wprowadzenie nowej zabudowy oraz innych form zagospodarowania będzie skutkować zwiększeniem powierzchni uszczelnionych i - co za tym idzie - ograniczeniem możliwości zasilania wód gruntowych oraz zmianą stosunków wodnych, jednak bez istotnego wpływu na stan środowiska (zmiany naturalnego spływu wód wywołane przez człowieka i spowodowane najczęściej działaniem związanym z robotami budowlanymi na nieruchomościach, tj. nawożeniem znacznej

ilości ziemi na działkę lub jej wywożeniem, przez co woda splywa lub odpływa z gruntów sąsiednich powodując lokalne uciążliwości). Źródłem zanieczyszczeń substancjami ropopochodnymi mogą być tereny istniejących oraz projektowanych dróg (choć projektowane odcinki posiadają niskie klasy techniczne, przekładające się na mniejsze natężenie ruchu oraz w konsekwencji – niewielką skalę tego typu oddziaływania) oraz parkingi, w tym projektowany parking na terenie dawnego toru prób o powierzchni ok. 37 ha.

Część obszaru planu znajduje się w zasięgu projektowanych stref ochronnych, obejmujących tereny ochrony pośredniej dla ujęć wód podziemnych, zlokalizowanych na terenie zakładów DANONE Sp. z o.o. – według Dodatku nr 9 do Dokumentacji hydrogeologicznej zasobów eksploatacyjnych ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych na terenie zakładu „DANONE” Sp. z o.o. Fabryka w Bieruniu przy ul. Świerczyńskiej 85, zatwierdzonego decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 3083/0s/2021 z dnia 13 września 2021 r. oraz Fiat Auto Poland S. A. w Tychach przy ul. Turyńskiej 100, przyjętej zawiadomieniem Prezydenta Miasta Tychy znak: IKR-75310-01/10 z dnia 11 lutego 2010 r. Ich zasięgi zostały przedstawione na rysunku prognozy.

W zakresie występujących na obszarze planu JCWPd nr 145 nie przewiduje się istotnie negatywnego wpływu. Projekt nie powinien przyczynić się do nieosiągnięcia celów środowiskowych przez wymienione powyżej JCWPd, niemniej potencjalnym zagrożeniem mogą być tutaj liniowe ogniska zanieczyszczeń w postaci dróg obciążonych znacznym natężeniem ruchu (choć należy pamiętać, że na analizowanym obszarze stanowią one elementy istniejące, oddziałujące niezależnie od faktu uchwalenia planu) oraz parkingi powierzchniowe, w tym głównie parking na terenie dawnego toru prób.

5.3 WPLYW NA KLIMAT

Przewiduje się, że potencjalny wpływ na powietrze atmosferyczne – a co za tym idzie – na lokalny klimat w przypadku powstawania nowej zabudowy bądź realizacji innych form zagospodarowania, będzie związany z emisją szkodliwych substancji podczas prowadzenia robót budowlanych (uciążliwość tymczasowa, która ustanie po zakończeniu prac).

W kontekście użytkowania zabudowy oraz prowadzenia przewidzianej na danym terenie działalności, dodatkowo należy wymienić uciążliwości związane z ogrzewaniem budynków mieszkalnych jednorodzinnych – w niesprzyjających warunkach atmosferycznych możliwe jest okresowe przekroczenie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w okresie grzewczym i w trakcie warunków inwersyjnych. Lokalne kotłownie na gaz, węgiel czy koks dodatkowo emitują duże ilości dwutlenku węgla, wpływającego na globalne zmiany klimatyczne. Należy jednak podkreślić, że na terenie woj. śląskiego obowiązuje uchwała Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624), która ma na celu ograniczenie nadużyć w tym zakresie. Jednocześnie coraz bardziej popularne i opłacalne ekonomicznie stają się proekologiczne rozwiązania, takie jak pompy ciepła. Zagrożenie ze strony obiektów przemysłowych i/lub usługowych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska, ponadto objęte są bieżącym systemem monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, choć znaczenie ma tu również proces uzyskiwania wszelkich pozwoleń, a także później właściwe użytkowanie urządzeń. Należy prognozować, że na skutek budowy obiektów przemysłowo-usługowych i usługowych nie wystąpią znaczące przekroczenia norm, co gwarantują wymagania prawa ochrony środowiska. Występująca na terenie planu zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna korzysta z sieci ciepłowniczej.

Zainwestowanie powierzchni planu poprzez wprowadzenie nowej zabudowy (zwłaszcza biorąc pod uwagę wyznaczone parametry zabudowy na terenach P-U) może wpłynąć na modyfikację lokalnego klimatu, szczególnie w odniesieniu do pola wiatru, przewietrzania i średniej temperatury powietrza. Docelowo przy planowanej intensywności zabudowy oraz usunięciu części istniejącej roślinności, na części terenu okresowo może dojść do nasilenia zjawisk charakterystycznych dla miejskiej wyspy ciepła (przesuszenie powietrza, spadek ilości tlenu).

Oddzielny problem dotyczy emisji spalin, związanych ruchem komunikacyjnym przenoszonym głównie przez drogi publiczne o wyższych klasach technicznych, obciążone znacznym natężeniem ruchu. Należy mieć na uwadze, że projekt planu wprowadza je na zasadzie usankcjonowania stanu istniejącego, zatem są to elementy oddziałujące na klimat niezależnie od faktu realizacji mpzp, choć przewidziane nowe tereny głównie przemysłowo-usługowe prawdopodobnie zwiększą natężenie ruchu na tych drogach. Projektowane zupełnie nowe odcinki posiadają niskie klasy techniczne, przez co ocenia się, że skala oddziaływania będzie tutaj bardzo niewielka.

Tereny R, ZP, ZNU, ZL o nadal stosunkowo dużym udziale w całkowitej powierzchni planu wpłyną w pewnym stopniu pozytywnie na lokalny klimat. Podkreślenia wymaga przede wszystkim pozostawienie zieleni w otoczeniu cieków wodnych oraz klimatotwórcza rola lasów. Zadrzewienia leśne wpływają na temperaturę powietrza, wilgotność atmosfery,

ilość opadów atmosferycznych, zawartość w atmosferze gazów, odpowiedzialnych za efekt cieplarniany lub/ oraz na amplitudę wartości poszczególnych cech klimatu (klimatotwórcze funkcje lasu).

W szerszej – regionalnej skali, realizacja ustaleń planu nie będzie miała istotnego wpływu na klimat, jednak spowoduje częściowe przekształcenie lokalnego topoklimatu z topoklimatu terenów użytkowanych rolniczo (o dobrym przewietrzaniu, słabym zakryciu gruntu, zmieniającym się z roku na rok składzie gatunkowym roślin) lub topoklimatu powierzchni zadrzewionych i otwartych innych niż rolne, na topoklimat terenów zurbanizowanych, gdzie obserwowany wpływ czynnika antropogenicznego wyraża się poprzez wzrost zanieczyszczeń powietrza pochodzących z indywidualnych palenisk domowych, zwłaszcza w okresach grzewczych. Częste jeszcze ogrzewanie mieszkań tanim węglem o niskiej jakości, powoduje rejestrowany wzrost zanieczyszczeń powietrza w okresach zimowych. Widocznym tego obrazem jest zadymienie osad zimą. Jednocześnie zwarte powierzchnie zabudowy, utwardzone place i drogi, charakterystyczne dla terenów przemysłowo-usługowych, łatwiej nagrzewają się w ciągu dnia, co powoduje podniesienie temperatury powietrza w przyziemnej warstwie atmosfery.

5.4 WPLYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Budowa nowych obiektów o charakterze mieszkaniowym, usługowym, produkcyjnym oraz magazynowym, a także komunikacyjnym, w tym parkingów terenowych, może wpłynąć na przekształcenie powierzchni terenu, nie będzie ono jednak miało charakteru znaczących zmian. Projekt planu nie przewiduje realizacji wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi wysokich klas, składowiska odpadów, odkrywkowe kopalnie czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem znacznej ilości mas ziemnych. Niemniej realizacja zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz przemysłowo-usługowej, zwłaszcza na niezabudowanych dotąd terenach będzie wiązała się ze zmianami powierzchni, przekształcaniem gruntów, plantowaniem itp., zatem można prognozować, że obecne ukształtowanie terenu ulegnie częściowej (tj. głównie na obszarach przewidujących zabudowę) zmianie. Zmian należy przewidywać również na terenie dawnego toru prób, gdzie w celu realizacji parkingu zapewne dojdzie do wyrównania obecnie urozmaiconego pod względem ukształtowania terenu. Ustalenia planu pozwalają na zmianę wysokości wału ziemnego zlokalizowanego w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych.

Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, jednocześnie jednak nie powodujące znaczących przekształceń morfologii terenu.

5.5 WPLYW NA GLEBY

Ocenia się, że pozostawienie znacznej części obszaru planu w postaci terenów „otwartych” (ZP, ZNU, ZL) wpłynie w sposób pozytywny na gleby, zapobiegając ich degradacji.

Dla obszarów, na których zostaną prowadzone prace budowlane, dążące do wzniesienia nowego obiektu lub realizacji innego typu zagospodarowania zostanie usunięta wierzchnia warstwa gleby, co wpłynie na jej całkowite zniszczenie, jednak teren ten niezależnie od faktu uchwalenia przedmiotowego planu od dawna poddawany jest procesowi urbanizacji, a istniejące tereny otwarte przeznaczone pod zabudowę nie posiadają szczególnej wartości przyrodniczej, wobec czego oddziaływanie to uznaje się za mało znaczące. Zagrożenie względem jakości gleb potencjalnie stanowi możliwość stosowania szamb (analizy tego zagrożenia dokonano w pkt 5.1. i 5.2.). Źródłem zanieczyszczeń mogą być również tereny istniejących dróg oraz parkingi (substancje ropopochodne).

Związane z zainwestowaniem zniszczenie gleb w sposób szczególny dotyczy gruntów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych (tj. gruntów rolnych chronionych), jednak w świetle obowiązujących przepisów w granicach administracyjnych miast nie jest wymagana zgoda na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze.

5.6 WPLYW NA ZASOBY NATURALNE

Na terenie opracowania występuje udokumentowane złożo węgla kamiennego „Piast” (id: 299) oraz „Studzienice” (id. 7389). Występują również obszar górniczy „Bieruń II” i tereny górnicze „Bieruń II”, „Łędziny I”. Nie stwierdza się zagrożenia względem tego komponentu środowiska.

5.7 WPLYW NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

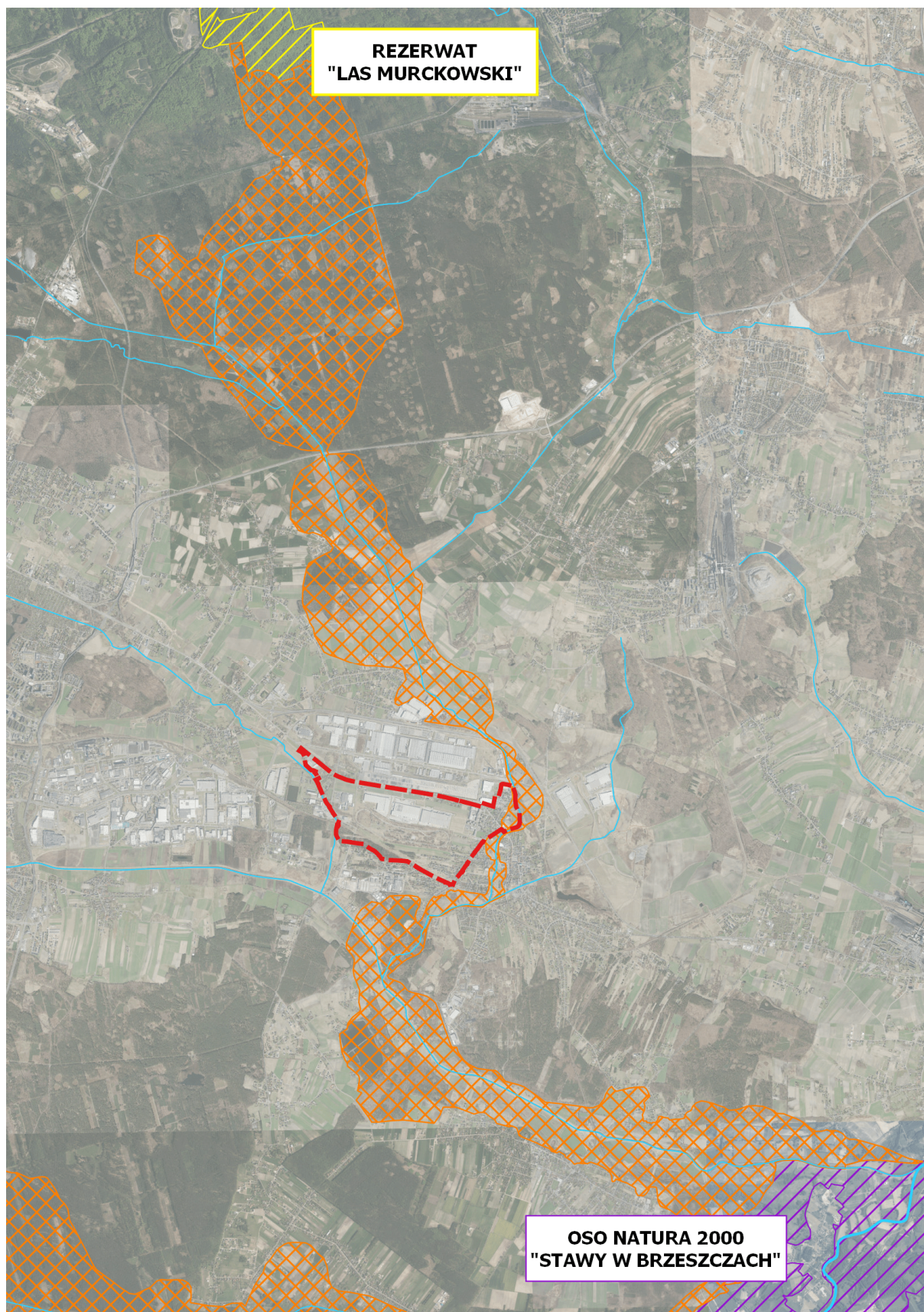
Pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze będzie miało utrwalenie terenów zieleni w rejonie cieków wodnych, przeważającej części lasów, części terenów rolniczych oraz skwerów zieleni w rejonie skrzyżowania ul. Oświęcimskiej i ul. Homera. Większe kompleksy leśne po południowej stronie torów kolejowych stanowią miejsce bytowania zwierząt,

zatem zachowanie ich będzie oddziaływało pozytywnie również na ten element środowiska przyrodniczego. W analogiczny sposób można rozpatrywać zieleń w rejonie cieków wodnych.

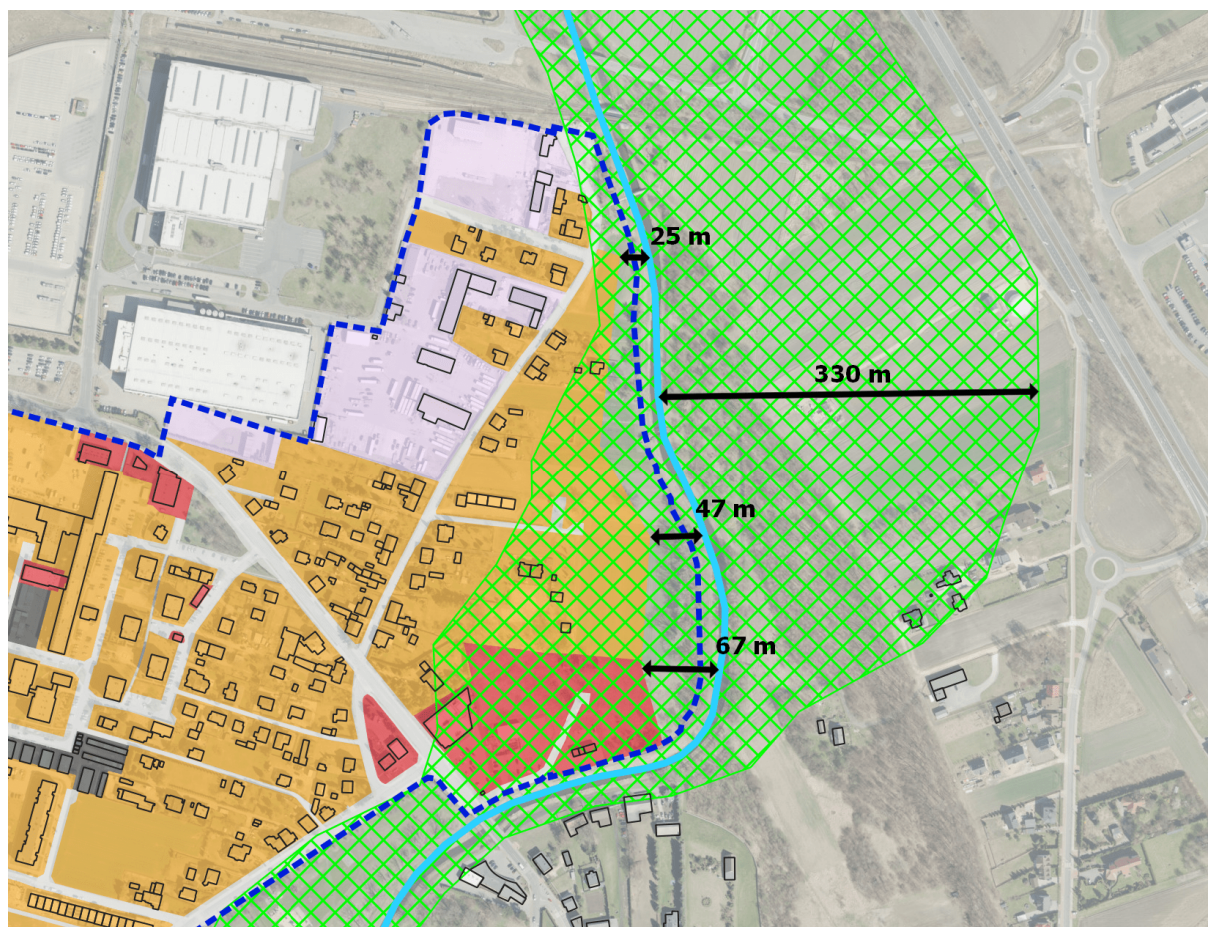
Wprowadzenie nowej zabudowy oraz innych form zagospodarowania w miejscach, które na dzień dzisiejszy funkcjonują jako tereny „zielone”, spowoduje zmiany w środowisku roślinnym, wyrażające się m.in. usunięciem części istniejącej roślinności. W największym stopniu dotyczy to terenu dawnego toru prób oraz zachodniej części planu, jednak występująca tu roślinność nie prezentuje szczególnej wartości przyrodniczej – są to zbiorowiska głównie synantropijne. Zabudowanie terenów dotąd „otwartych” będzie również skutkowało ograniczeniem zasięgu żerowania i bytowania dzikich zwierząt, choć jak już wspomniano wcześniej, najbardziej kluczowe tereny (lasy, zieleń wzdłuż cieków wodnych) zostały zachowane.

Częściowo pod zabudowę przeznaczono fragment korytarza spójności obszarów chronionych „Mleczna”. W analizowanym zasięgu przestrzennym jego zasadniczym zadaniem jest połączenie rezerwatu przyrody „Las Murckowski”, zlokalizowanego na północ od obszaru planu, z OSO Natura 2000 „Stawy w Brzeszczach”, zlokalizowanym na południowy wschód od granic opracowania. Wymiana gatunkowa w obrębie tego korytarza odbywa się głównie poprzez obudowy ekologiczne śródładowych wód płynących (rzeki Mlecznej w bezpośrednim, wschodnim sąsiedztwie planu). Teren planu obejmuje zachodnią część (w odniesieniu do rzeki) tego korytarza, a plan przewiduje pod zabudowę jedynie jego skrajny fragment, który już obecnie częściowo jest zainwestowany, pozostawiając w formie wolnej od zabudowy pas o szerokości od ok. 25 m, do ponad 67 m. Dodatkowo na odcinku tym korytarz w kierunku wschodnim obejmuje praktycznie niezabudowany teren do odległości ponad 300 m. W związku z powyższym uznaje się, że realizacja ustaleń planu nie wpłynie w sposób istotny na ograniczenie zasadniczej funkcji analizowanego korytarza spójności.

Rysunek 6 Obszar opracowania w relacji do korytarza spójności obszarów chronionych „Mleczna”
oraz spajanych przez ten korytarz form ochrony przyrody (opracowanie własne,
źródło ortofotomapy: www.geoportal.gov.pl).

Rysunek 7 Fragment obszaru opracowania ze wskazaniem projektowanych przeznaczeń terenów, w relacji do zasięgu korytarza spójności obszarów chronionych "Mleczna", ze wskazaniem odległości koryta rzeki Mlecznej od projektowanych terenów zurbanizowanych (opracowanie własne, źródło ortofotomapy: www.geoportal.gov.pl)

LEGENDA:

- Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i/lub jednorodzinnej, w tym z usługami
- Teren zabudowy usługowej
- Teren obiektów produkcyjnych składów i magazynów lub zabudowy usługowej
- Teren parkingów lub garaży
- Teren infrastruktury technicznej
- Teren komunikacji drogowej

Rozwój urbanizacji wiąże się również z czasową emisją szkodliwych substancji do atmosfery, a tym samym oddziaływaniem na zwierzęta i roślinność, na które w sposób negatywny wpłynie także ingerencja w wierzchnią warstwę gleby. Ewentualne tereny zieleni towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej, przemysłowej i usługowej prawdopodobnie zostaną ukształtowane głównie w oparciu o gatunki roślin ozdobnych i odpornych na warunki lokalne, co będzie miało negatywny wpływ na różnorodność biologiczną obszaru, tym bardziej, że wykorzystane zostaną również gatunki obce, często inwazyjne, stanowiące zagrożenie dla rodzimej flory, wpływające jednak pozytywnie na walory wizualne krajobrazu lokalnego.

W związku z powyższym nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania.

5.8 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują obecnie żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.). Brak jest również obszarów proponowanych do objęcia ochroną.

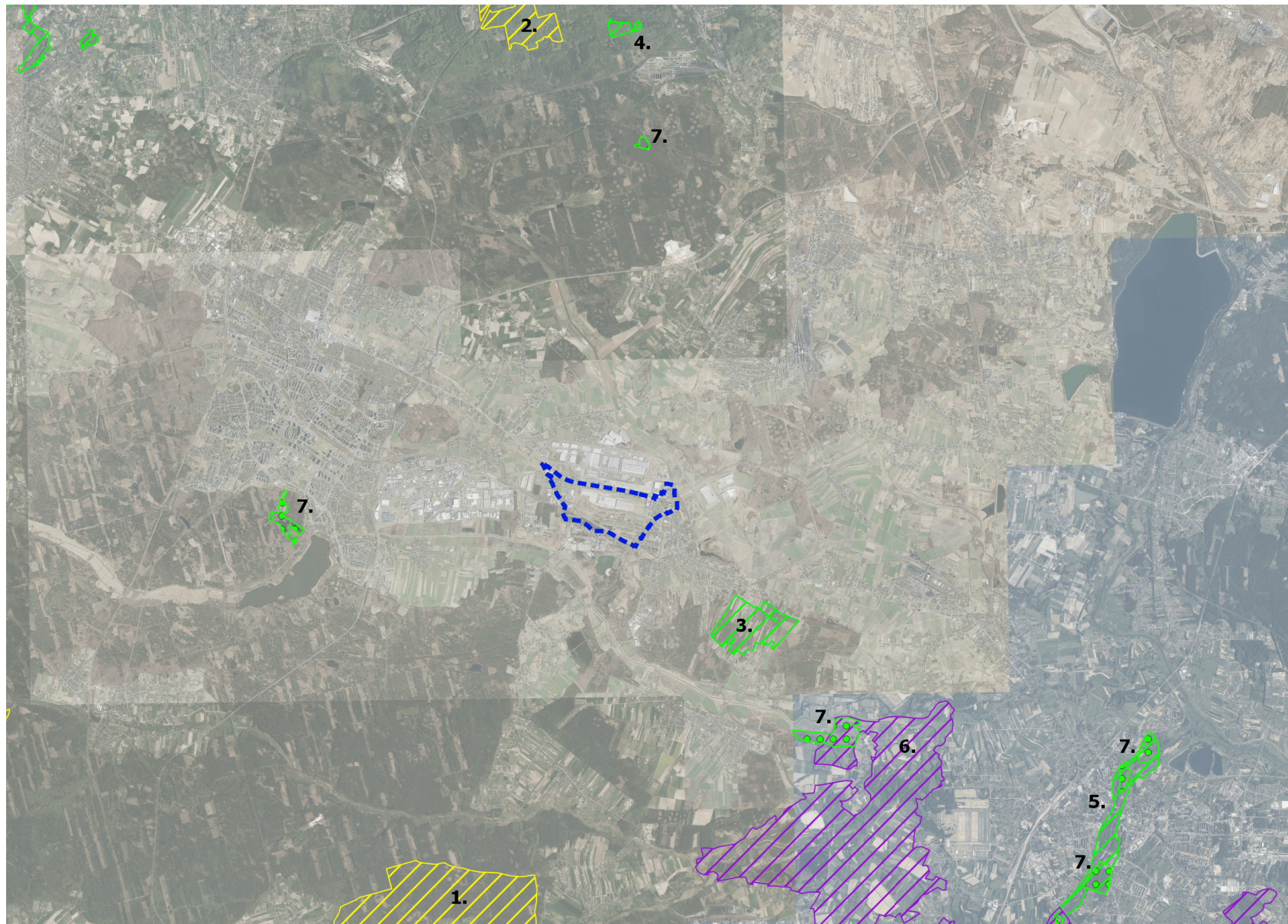
W odległości nie większej niż ok. 10 km od granic planu występują:

1. rezerwat „Żubrowisko” (ok. 7 km),
2. rezerwat Murckowski wraz z otuliną (ok. 8,3 km, otulina – 8 km),
3. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Góra Chełmeczki” (ok. 2 km),
4. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Las Murckowski – Buczyzna” (ok. 8,9 km),
5. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Dolina rzeki Soły” (ok. 10 km),
6. OSO Natura 2000 „Stawy w Brzeszczach” PLB120009 (ok. 5,4 km),
7. użytki ekologiczne „Staw Jedlina” (ok. 5 km), „Paprocany” (ok. 5 km), „Płone Bagno” (6,8 km), „Łęg Błonie”, „Łęg za torami” (ok. 10 km).

Poniższa mapa prezentuje lokalizację poszczególnych obszarów chronionych względem granic opracowania planu miejscowego. Zastosowana na niej numeracja odpowiada numerom z powyższego wykazu.

W związku z charakterem projektowanych w planie funkcji, wykazaną powyżej odległością względem obszarów chronionych oraz faktem, że teren planu oddzielają od nich rozległe powierzchnie zurbanizowane oraz bariery przestrzenne, w tym liniowe – nie przewiduje się negatywnego wpływu na ten komponent środowiska.

Rysunek 8 Obszar opracowania w relacji do obszarowych form ochrony przyrody, zlokalizowanych w odległości do 10 km od jego granic (opracowanie własne, źródło ortofotomapy: www.geoportal.gov.pl).

5.9 WPLYW NA KRAJOBRAZ

Dla części obszaru planu na skutek jego realizacji krajobraz nie ulegnie znaczącemu przekształceniu, gdyż ustalenia projektu sankcjonują istniejące zagospodarowanie. Największe zmiany przewiduje się na obszarach funkcjonujących obecnie jako „otwarte” (tj. rolne, zieleni nieurządzonej), dla których plan wprowadza tereny związane z zabudową mieszkaniową, usługową lub przemysłowo-usługową. Powyższe będzie skutkowało przekształceniem krajobrazu terenów „otwartych” w kierunku zurbanizowanych. Projekt planu przewiduje ustalenia m.in. z zakresu wysokości i rodzaju zabudowy, geometrii, materiału oraz koloru pokrycia dachu, które wpisują się w krajobraz istniejącej zabudowy i pozwolą na kształtowanie nowych budynków w sposób spójny ze stanem obecnym. Objęcie ochroną wartościowych obiektów zabytkowych również pociągnie za sobą skutki o pozytywnym wpływie na lokalny krajobraz.

Wobec powyższego w ujęciu ogólnym na skutek realizacji mpzp nie przewiduje się pogorszenia jakości krajobrazu (a jedynie jego częściowe przekształcenie), do czego przyczynią się również określone w części tekstowej wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego. Pomimo stwierdzonego wpływu na krajobraz należy mieć na uwadze, że teren ten częściowo już od dawna funkcjonuje w dużej mierze jako zurbanizowany, przez co skalę ww. zmian ocenia się jako umiarkowaną.

Dawniej tereny przemysłowe i przemysłowo-usługowe ze względu na technologie, które były wówczas w użyciu oraz brak dbałości o oszczędne korzystanie z terenu cechowały się negatywnym oraz „agresywnym” wpływem na krajobraz. Obecnie są one realizowane w sposób minimalistyczny, co wynika m.in. z ekonomii. Zwykle zabudowują je obiekty typowe, które zostały ukształtowane na skutek wieloletnich prac architektów i budowniczych, uwzględniających istnienie najlepszych dostępnych praktyk, z zastosowaniem stonowanej kolorystyki i oszczędnych form.

Dla przedmiotowego obszaru nie sporządzono dotąd audytu krajobrazowego określającego krajobrazy priorytetowe oraz wnioski i rekomendacje wynikające z jego rozstrzygnięć, w związku z czym w przedmiotowym planie nie wprowadzono ustaleń w tym zakresie.

5.10 WPLYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Projekt planu uwzględnia (wykazuje w części tekstowej i na rysunku) istniejące zabytki rejestrowe (w ich obrębie obowiązują przepisy odrębne) oraz wskazuje do ochrony wszystkie wpisane do gminnej ewidencji zabytków obiekty, o których była mowa w pkt 2.11. W związku z powyższym nie przewiduje się negatywnego wpływu na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych.

5.11 WPLYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.11.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które w sposób znaczący mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Przewiduje się, że potencjalny wpływ w przypadku powstawania nowej zabudowy bądź realizacji innych form zagospodarowania, będzie związany z emisją szkodliwych substancji podczas prowadzenia robót budowlanych (uciążliwość tymczasowa, która ustanie po zakończeniu prac). W kontekście użytkowania zabudowy oraz prowadzenia przewidzianej na danym terenie działalności, dodatkowo należy wymienić uciążliwości związane z ogrzewaniem budynków mieszkalnych jednorodzinnych („niska emisja”) – w niesprzyjających warunkach atmosferycznych możliwe jest okresowe przekroczenie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w okresie grzewczym i w trakcie warunków inwersyjnych. Systemy obsługi grzewczej budynków mieszkalnych praktycznie pozostają poza kontrolą służb ochrony środowiska, a rozwiązanie problemu „niskiej emisji” wymaga podjęcia działań, które wykraczają poza ramy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Niezależnie od powyższego ustalenia planu miejscowego wpisują się w trendy w zakresie możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii (szerzej – pkt 6). Ponadto – jak już wspomniano wcześniej – na terenie woj. śląskiego obowiązuje uchwała Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624), która ma na celu ograniczenie nadużyć w tym zakresie. Zagrożenie w tym zakresie ze strony obiektów przemysłowych i/lub-usługowych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska, ponadto objęte są bieżącym systemem monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, choć znaczenie ma tu również proces uzyskiwania wszelkich pozwoleń, a także później właściwe użytkowanie urządzeń. Należy prognozować, że na skutek budowy obiektów

usługowych i przemysłowo-usługowych nie wystąpią znaczące przekroczenia norm, co gwarantują wymagania prawa ochrony środowiska.

Oddzielny problem dotyczy emisji spalin, związanych ruchem komunikacyjnym przenoszonym głównie przez drogi publiczne o wyższych klasach technicznych, obciążonych znacznym natężeniem ruchu (w granicach mpzp głównie ul. Oświęcimska, ul. Świerczyńska oraz ul. Marcina). Podkreślenia wymaga, że stanowią one stan istniejący, zatem nie są one źródłem zupełnie nowych zanieczyszczeń, jednak z uwagi na fakt, że projekt przewiduje nowe tereny zabudowy (chodzi głównie o tereny przemysłowo-usługowe), to natężenie ruchu na tych odcinkach prawdopodobnie zwiększy się, co w konsekwencji doprowadzi do zwiększenia problemu emisji.

Należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi przepisami – bez względu na formę powstawania zanieczyszczeń, to na przedsiębiorcach lub inwestorach spoczywał będzie obowiązek ograniczenia tego negatywnego oddziaływania.

5.11.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 112). Prowadzenie działalności na jakichkolwiek terenach nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W ust. 2 ww. artykułu pojawia się nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Na analizowanym obszarze występują drogi, które mogą mieć wpływ na jakość klimatu akustycznego. Wprowadzie są to odcinki istniejące, które plan wyłącznie sankcjonuje oraz oddziałują one niezależnie od faktu jego uchwalenia, jednak z uwagi na fakt, że projekt przewiduje nowe tereny zabudowy (chodzi głównie o tereny przemysłowo-usługowe), to natężenie ruchu na tych odcinkach prawdopodobnie zwiększy się, co w konsekwencji doprowadzi do zwiększenia problemu związanego z hałasem. Dla istniejących i projektowanych dróg o niskich klasach technicznych nie przewiduje się znacznego oddziaływania. Źródłem hałasu jest również ruch kolejowy. Najbardziej narażone na to oddziaływanie są zlokalizowane najbliższe tereny mieszkaniowe, jednak ze względu na brak map akustycznych, dokładne zasięgi i natężenia hałasu nie są znane.

Nie ulega wątpliwości, że zagęszczenie zabudowy spowoduje pogorszenie jakości klimatu akustycznego, jednak nie będzie to oddziaływanie o charakterze znaczącym. Jego skalę ocenia się jako typową dla terenów zurbanizowanych. W związku z charakterem projektowanych w planie funkcji przemysłowo-usługowych i usługowych mogą wystąpić uciążliwości, które będą wynikały z trybu pracy samych obiektów, czyli np. hałas na skutek zwiększonego ruchu pojazdów należących do pracowników, czy samochodów dostawczych, bądź hałas, który powodować będzie działalność realizowana w ramach niektórych usług i przemysłu. Wystąpienie tych zjawisk jest możliwe, jednakże bardzo trudne do oszacowania, gdyż na etapie sporządzania miejscowego planu nie są znane szczegółowe charakterystyki większości możliwych do realizacji przedsięwzięć. Jednocześnie projekt przewiduje nowe tereny mieszkaniowo-usługowe w sąsiedztwie zabudowanych już terenów przemysłowo-usługowych, dodatkowo usługi na tych terenach mogą występować także samodzielnie. Zatem właściciele planujący wzniesienie budynku mieszkalnego będą to robili z pełną świadomością istniejącego kontekstu oraz z możliwością realizacji wyłącznie zabudowy usługowej, o większej odporności na sąsiedztwo funkcji przemysłowo-usługowej.

Na etapie realizacji nowej zabudowy lub innych form zagospodarowania (w tym projektowanych dróg), emisja hałasu może wiązać się z również prowadzeniem robót budowlanych, jednak będzie ona miała charakter chwilowy.

Hałas generowany jest również przez linie elektroenergetyczne (zwłaszcza wysokich napięć) i jest związany ze zjawiskiem ulotu elektrycznego. Jego natężenie zależy od warunków pogodowych – w warunkach dobrej pogody poziom hałasu jest znacznie niższy niż w warunkach opadu deszczowego czy mgły. Źródłem hałasu mogą być również stacje transformatorowe, gdzie jest on związany z drganiami samego transformatora oraz z funkcjonowaniem towarzyszących im urządzeń w układach chłodzących, takich jak np. wentylatory. W obu przypadkach redukcja hałasu dotyczy rozwiązań technologicznych, leżących przede wszystkim po stronie producenta i będących poza kompetencjami miejscowego planu. W granicach analizowanego obszaru największym źródłem tego typu hałasu są istniejące linie elektroenergetyczne 110 kV, jednak problem ten jest najbardziej istotny dla terenów MN i MN-U, przez które bezpośrednio przebiega linia 110 kV. Ocenia się, że istniejące stacje transformatorowe ze względu na swoje położenie oraz specyfikę, nie powinny generować uciążliwości związanej z hałasem.

Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. Wśród nich wyróżnia się m.in. prowadzenie prac wyłącznie w określonych godzinach (np. poza godzinami nocnymi), zastosowanie ekranów akustycznych, prowadzenie prac w pomieszczeniach, czy odpowiednia lokalizacja emitorów hałasu.

W związku z charakterem poszczególnych terenów oraz z ewentualną możliwością wprowadzenia zabezpieczeń, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na analizowanych obszarach.

5.11.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Głównymi rodzajami źródeł sztucznych pól elektromagnetycznych występujących w środowisku są m.in. linie elektroenergetyczne oraz obiekty radiokomunikacyjne (w tym m.in. stacje bazowe telefonii komórkowych). Oddziaływanie pól elektromagnetycznych na organizmy jest zależne od częstotliwości i natężenia tych pól. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych, lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Poziomy PEM zmierzony w latach 2017–2019 w oparciu o wyniki pomiarów wykonanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska nie przekraczały dopuszczalnych poziomów dla pól elektromagnetycznych w środowisku. Pomimo niskich poziomów PEM zmierzonych w ww. okresie, widoczny jest sukcesywny wzrost mierzonych wartości, a analiza wyników zarejestrowanych powyżej dolnego progu czułości sondy, w poszczególnych punktach z każdego cyklu, potwierdza tę tendencję. W związku z wejściem w życie nowego rozporządzenia* wprowadzającego zwiększone normy dla poziomów pól elektroenergetycznych w środowisku prognozuje się, że mimo rozwoju sieci telekomunikacyjnych nie będzie przekroczeń wartości PEM w środowisku w kolejnych latach.

W zasięgu opracowania nie występują stacje bazowe telefonii komórkowej. Najbliżej zlokalizowany masz znajduje się w znacznej i wykluczającej wpływ odległości (przy ul. Świerczyńskiej, na terenie zakładu Danone).⁸

W odniesieniu do zagadnień ochrony środowiska i zdrowia ludzi duże znaczenie mają linie energetyczne wysokich napięć, które przebiegają przez obszar opracowania (110 kV). Ich oddziaływanie na środowisko powoduje określone skutki gospodarczo-przestrzenne w sensie lokalizacji różnych obiektów, zwłaszcza mieszkalnych, a także przebywania ludzi i zwierząt [Koreleski 2001]. Oddziaływanie pola elektrycznego i magnetycznego na organizmy żywe jest warunkowane wieloma czynnikami, a przede wszystkim [Siemiński 1994]: rodzajem tych pól, wielkością ich natężeń, charakterem zmienności w czasie, elektrycznymi własnościami samego organizmu. W ciągu ostatnich kilkunastu lat przeprowadzono wiele badań nad różnymi aspektami oddziaływania pól EM na materiały biologiczne. Większość doświadczeń przedstawia jednak skutki biologiczne jako zjawisko bez określenia ryzyka dla zdrowia człowieka. Wynika to między innymi z faktu, że organizm ludzki wykazuje bardzo duże zróżnicowanie w reagowaniu na podwyższone natężenie pól elektrycznych wielkiej częstotliwości. Wrażliwość poszczególnych ludzi oceniana jest aż w 100-stopniowej skali, co wskazuje jak trudne jest jednoznaczne określenie wpływu pól EM na organizm człowieka [Sedlak 1969]. Zdaniem Siemińskiego [1994] negatywny wpływ zmiennego pola EM o częstotliwości 50 Hz obserwuje się tylko tam, gdzie ich natężenie jest bardzo duże, a więc w pobliżu stacji transformatorowych i sieci przesyłowych o bardzo wysokich napięciach, a negatywne skutki oddziaływania takich pól dotyczą tylko ograniczonej liczby osób, których praca zawodowa związana jest z tego typu ryzykiem. Natężenie pola elektromagnetycznego jest najwyższe bezpośrednio pod przewodami, zaś w miarę oddalania się od nich sukcesywnie spada, zatem istotne jest, aby zabudowa związana ze stałym lub czasowym pobytom ludzi zlokalizowana była poza zasięgiem strefy, dla której natężenie jest wyższe niż poziom dopuszczalny.

Projekt planu uwzględnia istniejące linie elektroenergetyczne średniego oraz wysokiego napięcia – 110 kV wraz z obowiązującymi dla nich pasami technologicznymi. Część projektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej znajduje się w zasięgu pasa technologicznego od linii 110 kV, jednak zapisy planu nakazują uwzględnienie ww. stref technologicznych w przypadku lokalizowania zabudowy i zagospodarowywania działek oraz prowadzenia robót budowlanych przy zabudowie istniejącej.

W zakresie obszarów, na których mogą być rozmieszczone obiekty i urządzenia wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 500 kW określa się, że w związku z produkcją i przesyłem energii elektrycznej na etapie eksploatacji elektrowni słonecznej, będzie występowało promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące, które jest związane z przepływem prądu elektrycznego przez przewodnik. Źródłem promieniowania elektromagnetycznego

⁸ Źródło: <http://beta.btsearch.pl/>.

dla elektrowni słonecznych są: stacja transformatorowa, linie średniego napięcia, przepływ prądu w przewodniku paneli fotowoltaicznych. Zasięg oddziaływania pola elektrycznego i magnetycznego zależy od napięcia, prądu płynącego w przewodzie, przekroju przewodów fazowych oraz wysokości zawieszenia przewodów nad powierzchnią ziemi. W związku z charakterem planowanego zagospodarowania obszarów nie przewiduje się przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektroenergetycznych, a projektowane w granicach opracowania obiekty mają mieć ograniczony wpływ głównie do granic władania terenem lub maksymalnie od najbliższego sąsiedztwa.

**Dnia 1 stycznia 2020 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. poz. 2448), które określiło dla częstotliwości z zakresu 2 - 300 GHz dopuszczalne natężenie pola elektromagnetycznego (PEM) do 10 W/m² (gęstość mocy) i 61 V/m (składowa elektryczna). Dotychczas dopuszczalny poziom pola elektromagnetycznego, dotyczący częstotliwości od 300 MHz do 300 GHz, obejmujący sieci komórkowe, wynosił 0,1 W/m². Oznacza to zatem stukrotne zwiększenie dopuszczalnego natężenia PEM.*

Projekt planu nie przewiduje odrębnych zapisów dotyczących lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemem kontroli, stojącymi poza kompetencjami planowania przestrzennego. Jest to zgodne z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 773 ze zm.). Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

5.11.5 TERENY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują tylko w bezpośrednim sąsiedztwie granic planu. W niewielkim zakresie na terenie planu występuje obszar, na który prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat. Projekt planu dla obszaru tego przewiduje ZP – teren zieleni urządzonej z zakazem lokalizowania budynków. Plan uwzględni także 50-metrowe strefy ochrony wałów przeciwpowodziowych (rz. Mleczna).

5.11.6 ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI

Na analizowanym terenie nie występują osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

5.11.7 PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu ze względu na swoją skalę oraz odległość od granic Rzeczypospolitej Polskiej nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

6. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W analizowanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie i minimalizowanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej z dopuszczeniem lokalizowania indywidualnych ujęć wody;
- w zakresie unieszkodliwiania ścieków sanitarnych i przemysłowych:
 - zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu miejscowego wprost do gruntu,
 - odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej,
 - dopuszczenie lokalizowania indywidualnych oczyszczalni ścieków;
- w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:
 - podłączenie działek i budynków do sieci kanalizacji deszczowej wybudowanej do ich obsługi,
 - retencjonowanie wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, z możliwością ich wtórnego wykorzystania,
 - zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, poprzez odprowadzanie ich w stanie niezanieczyszczonym do gruntu;
- w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną – zasilanie w energię elektryczną wysokiego i średniego napięcia m.in. kablami ziemnymi;
- zaopatrzenie w gaz z sieci gazowej;
- indywidualne i zbiorowe zaopatrzenie w energię ciepłą oraz nakaz uwzględnienia Uchwały Nr VI/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r., w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego

ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017 r., poz. 2624);

- utrzymanie czystości i porządku w gminie zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.: Dz. U. z 2024 r., poz. 399).

Ponadto plan wprowadza:

- nakaz utrzymania standardów emisyjnych przez nowe obiekty budowlane, zgodnie z aktami wykonawczymi do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz.U. z 2024 r., poz. 54 z późn. zm.);
- zakaz lokalizowania nowych zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR), z wyłączeniem wydzielenia wewnętrznego – A na terenie B24.P-U, w granicach którego dopuszcza się zachowanie takiego zakładu ze względu na magazynowanie łatwopalnych substancji niebezpiecznych, z dopuszczeniem prowadzenia w jego granicach robót budowlanych, w wyniku których powierzchnie magazynowe przewidziane do magazynowania łatwopalnych substancji niebezpiecznych nie będą wykraczały poza granice wydzielenia wewnętrznego – A;
- zakaz lokalizowania zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR);
- o ile ustalenia szczegółowe nie stanowią inaczej ustala się zakaz lokalizowania działalności zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisk w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.) z wyłączeniem: inwestycji celu publicznego, inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury kolejowej i kolejowych urządzeń radiolączności oraz dróg niebędących celem publicznym, zabudowy i parkingów o dowolnej powierzchni, urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł;
- na terenach P-U dopuszczenie lokalizowania przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.);
- w zakresie ochrony akustycznej uwzględnia maksymalny – dopuszczalny poziom hałasu, zgodny z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j.: Dz.U. z 2014 r., poz. 112):
 - na terenach MW, MW-MN jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego;
 - na terenach MN jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - na terenach MW-U, MN-U jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych,
 - na terenie RM jak dla terenów zabudowy zagrodowej;
- w zakresie odnawialnych źródeł energii:
 - na terenach P-U dopuszczenie realizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w zakresie energii aerotermalnej o mocy zainstalowanej nie przekraczającej – 500 kW,
 - na terenach: B17.U, P-U, RM, IK dopuszczenie realizacji wolno stojących urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w zakresie energii promieniowania słonecznego o mocy zainstalowanej nie przekraczającej – 500 kW;
 - brak ograniczeń w zakresie realizacji mikroinstalacji w rozumieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1436 z późn. zm.) oraz innych niż wolno stojących urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w zakresie energii promieniowania słonecznego o dowolnej mocy zainstalowanej na terenach, na których przewidziana jest w planie miejscowym możliwość lokalizowania budynków;
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z ustawy z dnia z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – w zakresie zabytków wpisanych do rejestru zabytków (kamienne krzyże przydrożne);
- ochronę prawem miejscowym dla dwóch budynków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, wprowadzając dla nich odpowiednie ustalenia z zakresu zachowania wysokości, bryły, geometrii dachu itd.;
- pas technologiczny od wodociągu magistralnego – DN 1500 mm, który należy uwzględnić podczas zabudowy i zagospodarowywania działek, lokalizowania nowej zabudowy oraz prowadzenia robót budowlanych przy zabudowie istniejącej;
- pasy technologiczne od napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, w zasięgu których ustala: nakaz ich uwzględnienia podczas zabudowy i zagospodarowywania działek, lokalizowania nowej zabudowy oraz prowadzenia robót budowlanych przy zabudowie istniejącej, jak również zagospodarowywanie działek w sposób umożliwiający dostęp do stanowisk słupowych;

Plan uwzględnia występowanie:

- korytarza spójności obszarów chronionych „Mleczna”;
- obszaru zdegradowanego oraz wymagającego rewitalizacji, zgodnie z uch. Nr IX/6/2016 z dnia 29.09.2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie gminy Bieruń;
- terenów górniczych, obszaru górniczego oraz udokumentowanych złóż węgla kamiennego,
- obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat),
- granice proponowanych stref ochronny pośredniej od ujęć wód podziemnych:
 - o na terenie zakładu „DANONE” Sp. z o.o.
 - o na terenie zakładu „Fiat Auto Poland” S. A.
- strefy ochrony wałów przeciwpowodziowych, w której zasięgu obowiązują zasady zagospodarowania terenu zgodne z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j.: Dz. U. z 2023 r., poz. 1478 z późn. zm.),
- napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia.

W zakresie działalności usługowej:

- na terenach: MW-U, MW-MN, MN, MN-U, KSg-U, KSp-U zakazuje lokalizowania usług:
 - uciążliwych;
 - kremacji zwłok ludzkich i zwierzęcych;
 - zakładów pogrzebowych;
 - związanych z gospodarowaniem odpadami;
 - handlu hurtowego (z wyj. części terenów MN-U);
 - związanych ze składowaniem sypkich materiałów oraz kruszyw budowlanych;
 - handlu opałem;
 - warsztatów samochodowych (z wyj. części terenów MN-U);
 - stacji kontroli pojazdów (z wyj. części terenów MN-U);
 - myjni samochodowych (z wyj. części terenów MN-U);
 - stacji paliw (z wyj. części terenów MN-U);
- na terenach U zakazuje lokalizowania usług:
 - uciążliwych;
 - kremacji zwłok ludzkich i zwierzęcych;
 - zakładów pogrzebowych (z wyj. części terenów);
 - związanych z gospodarowaniem odpadami;
 - handlu hurtowego;
 - związanych ze składowaniem sypkich materiałów oraz kruszyw budowlanych;
 - handlu opałem;
 - warsztatów samochodowych;
 - stacji kontroli pojazdów (z wyj. części terenów);
 - myjni samochodowych (z wyj. części terenów);
 - stacji pali (z wyj. części terenów);
- na terenach P-U zakazuje lokalizowania:
 - usług kremacji zwłok ludzkich i zwierzęcych,
 - usług handlu opałem,
 - na terenach: B16.P-U, B18.P-U, F1.P-U, F7.P-U, F9.P-U przedsięwzięć związanych z gospodarowaniem odpadami;
- na terenie RM ustala zakaz lokalizowania działalności rolniczej w zakresie chowu i hodowli zwierząt o obsadzie przekraczającej – 50 DJP;
- wprowadza minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do działki budowlanej dla terenów przewidujących zabudowę o wartości 5-40%, dla pozostałych terenów – 80-90%;
- wprowadza strefę koncentracji biologicznie czynnej na terenie B25.P-U, gdzie udział powierzchni biologicznie czynnej ma wynosić 90% i gdzie należy zachować wał ziemny z dopuszczeniem zwiększenia jego wysokości oraz z dopuszczeniem zmniejszenia jego wysokości o maksymalnie – 0,5 m;
- w granicach strefy koncentracji powierzchni biologicznie czynnej, wzdłuż linii rozgraniczającej z terenem B26.KDW i B19.ZNU wykonanie nasadzeń w formie zwartej zieleni;

- nakazuje realizację na terenach B18.P-U, B25.P-U od strony terenu B19.ZNU obiektów budowlanych w formie nieprzeziernych, pozbawionych ażurowości, zwartych przegród ochronnych o wysokości minimum – 5 m przewidzianych do wegetacji roślinności pnącej;
- wprowadza teren lasu – ZL, zieleni urządzonej – ZP, zieleni nieurządzonej – ZNU.

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej, której zakres może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 Prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska, w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływanie.

7. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Tak na terenach objętych planem, jak i w ich pobliżu nie występują obszary Natura 2000, a projekt nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność tych obszarów, przez co nie zachodzi konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

8. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu).

Do metod analizy skutków realizacji postanowień planistycznych generalnie należeć może:

- prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę i gromadzenie materiałów z nimi związanych;
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych;
- ocena rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, rozwoju budownictwa, przemian struktury agrarnej, powierzchni urządzonych terenów zieleni i wzrostu lesistości),
- kontrola stanu jakościowego wód podziemnych (2 razy w roku),
- pomiar emisji niskiej (w okresie sezonu grzewczego i najintensywniejszego użytkowania traktów komunikacyjnych) w sąsiedztwie skupisk zabudowy mieszkaniowej).

Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, wpływ ustaleń projektu tego planu na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane będą corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto w zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są: jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz inne, jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów tej dziedziny (np. IMGW, Wody Polskie).

9. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulic: Oświęcimskiej, Świerczynieckiej, linii kolejowej, toru prób i rzeki Mleczej przystąpiono na podstawie uchwały Nr VIII/9/2021 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 26 sierpnia 2021 r. Głównym celem realizacji planu jest:

- dostosowanie jego ustaleń do obecnych przepisów prawa, w tym wymogów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – obszar opracowania w przeważającej części objęty jest ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzonych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym,
- dostosowanie jego ustaleń do bieżących potrzeb inwestycyjnych oraz polityki miasta w zakresie aktywizowania terenów aktywności gospodarczej,
- objęcie nim terenów nieposiadających obowiązującego mpzp i tym samym wyeliminowanie możliwości realizacji inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy,
- częściowa reorganizacja układu komunikacyjnego,
- spełnienie oczekiwań społecznych, wyrażonych w postaci wniosków od osób.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami.

Pod względem administracyjnym analizowany obszar o powierzchni ok. 198 ha zlokalizowany jest w województwie śląskim, w zachodniej części miasta Bieruń (na granicy z miastem Tychy), w jednostce strukturalnej Bieruń Stary, w rejonie ulic Oświęcimskiej i Świerczynieckiej, a także linii kolejowej oraz rzeki Mleczej i Potoku Tyskiego. W ujęciu regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego analizowany teren znajduje się na pograniczu (I) megaregionu Region Karpacki (15), prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym (151), podprowincji Podkarpacie Północne (1511), makroregionu Kotliny Oświęcimska (151102), mezoregionu Równina Pszczyńska (512.21) oraz (II) megaregionu Pozaalpejska Europa Środkowa (13), prowincji Wyżyny Polskie (134), podprowincji Wyżna Śląsko-Krakowska (1341), makroregionu Wyżyna Śląska (134101), mezoregionu Pagóry Jaworznickie (341.14).

Zgodnie ze Szczegółową Mapą Geologiczną Polski ark. 970 – Oświęcim, całą powierzchnię analizowanego obszaru przykrywają osady czwartorzędowe reprezentowane przez: piaski, mułki i gliny zwiaterelinowe (eluwialne), wykształcone w holocenie mułki, piaski i żwiry rzeczne tarasów zalewowych 1,0-2,5 m n.p. rzeki i den dolinnych, wykształcone w plejstocenie: piaski i żwiry rzeczne tarasów nadzalewowych 3,5-10,0 m n.p. rzeki, a także piaski i żwiry wodnolodowcowe na glinach zwałowych.

Wzdłuż północno-wschodniej granicy terenu opracowania (poza jego obszarem) przepływa rzeka Mleczna, zaś za zachodnią granicą Potok Tyski. Bezpośrednio na terenie opracowania nie występują żadne zbiorniki wodne. Wśród wód płynących wymienić można jedynie niewielkie odcinki rowów melioracyjnych.

Rzeka Mleczna oraz Potok Tyski zostały sklasyfikowane jako Jednolite Części Wód Powierzchniowych. Na analizowanym terenie występują ich zlewnie (kody: RW20006211889, RW20006211869) oraz zlewnia rzeki Gostynia (kod RW200019211899).

W bezpośrednim sąsiedztwie terenu opracowania występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią Q1% i Q10%, jednak obwałowania rzeki Mleczej nie pozwalają na dalsze rozlanie się wód. Występuje także obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat – Q0,2%, który nieznacznie rozlewa się w części północno-wschodniej. Obecnie nie występuje tam zabudowa, a teren ten w większości znajduje się w zasięgu pasa technologicznego od linii energetycznej wysokiego napięcia.

Na analizowanym obszarze nie występują ujęcia wód powierzchniowych ani ich strefy ochronne.

Zgodnie z Mapą Hydrogeologiczną Polski ark. Oświęcim, na analizowanym terenie można wyróżnić trzy jednostki hydrogeologiczne, zaś w profilu hydrogeologicznym występuje karbońskie oraz czwartorzędowe piętro wodonośne.

W podłożu analizowanego terenu nie wydzielono głównych zbiorników wód podziemnych, zaś w podziale na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) analizowany teren w całości znajduje się w JCWPd nr 145 (PLGW2000145).

Bezpośrednio na analizowanym terenie nie występują ujęcia wód podziemnych, jednak przeważająca część obszaru planu znajduje się w zasięgu projektowanej strefy ochronnej, obejmującej teren ochrony pośredniej dla ujęci wód

podziemnych, zlokalizowanego na terenie zakładu DANONE Sp. z o.o. – według Dodatku nr 9 do Dokumentacji hydrogeologicznej zasobów eksploatacyjnych ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych na terenie zakładu „DANONE” Sp. z o.o. Fabryka w Bieruniu przy ul. Świerczyńskiej 85, zatwierdzonego decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 3083/0s/2021 z dnia 13 września 2021 r. oraz Fiat Auto Poland S. A. w Tychach przy ul. Turyńskiej 100, przyjętej zawiadomieniem Prezydenta Miasta Tychy znak: IKR-75310-01/10 z dnia 11 lutego 2010 r. Ich zasięgi zostały przedstawione na rysunku prognozy.

Według klasyfikacji klimatyczno-rolniczej opracowanej przez R. Gumińskiego (1948), obszar Bierunia zlokalizowany jest w południowej części dzielnicy XV (dzielnica częstochowsko-kielecka).

Bezpośrednio analizowany obszar charakteryzuje bardzo mało urozmaicone ukształtowanie terenu. Względna wysokość nad poziomem morza osiąga tu wartości od ok. 239 m do ok. 244 m, nie licząc sztucznych wzniesień na terenie dawnego toru prób zakładu produkcji samochodów. Brak jest istotnych z punktu widzenia analizowanego dokumentu spadków terenu.

Nie stwierdzono tu występowania zjawisk osuwiskowych oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, a także osiadań na skutek eksploatacji górniczej. Jednocześnie teren planu objęty jest wpływem wstrząsów parasejsmicznych o przyspieszeniu 100 mm/s², zaś w okresie obowiązującej koncesji PGG S.A. Zakład Górniczy Oddział KWK Piast-Ziemowit, tj. do roku 2040, będzie poza wpływem projektowanej eksploatacji. Dla analizowanego obszaru nie wyznaczono filarów ochronnych.

Bezpośrednio na obszarze opracowania występują następujące użytki gruntowe (wg egib): użytki rolne: grunty orne – R, sady – S, pastwiska trwałe – Ps, łąki trwałe – Ł, grunty rolne zabudowane – Br, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych – Lzr, grunty pod rowami – W; nieużytki – N; grunty leśne lasy – Ls; grunty zabudowane i zurbanizowane: tereny mieszkaniowe – B, tereny przemysłowe – Ba, inne tereny zabudowane – Bi, zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy – Bp, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe – Bz; tereny komunikacyjne: drogi – dr, tereny kolejowe – Tk, grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych – Tp, inne tereny komunikacyjne – Ti; grunty pod wodami: grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi – Wp; tereny różne – Tr. Zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 2409 82) w granicach administracyjnych miast nie jest wymagana zgoda na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych chronionych na cele nierolnicze. Ustawa ta jednocześnie stanowi, iż przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przy czym przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska lub upoważnionej przez niego osoby, a pozostałych gruntów leśnych – zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

Na terenie planu występują złoża węgla kamiennego: „Piast” id. 299 i „Studzienice” id. 7389, a także teren i obszar górniczy „Bieruń II” oraz teren górniczy „Łędziny I”.

Wśród elementów przyrody ożywionej obszaru planu wyróżnia się dwa ciek wodne – uregulowana rzeka Mleczna i Potok Tyski, przy czym przepływają one już poza granicami obszaru opracowania – w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Oba cieki zostały wskazane jako korytarze ichtiologiczne. Doliny cieków pozostają wolne od zabudowy, porasta je roślinność naturalna, głównie trawiasta, a także w postaci drzew i krzewów. W przypadku Potoku Tyskiego obudowa ta posiada dużo bardziej naturalny, nieuporządkowany charakter. W południowo-zachodniej części terenu planu występuje przecięty ul. Świerczyńską kompleks leśny. Jest to las głównie sosnowy o charakterze gospodarczym. Stosunkowo gęste zadrzewienia nie będące lasem wyróżnia się także pomiędzy potokiem Tyskim a ul. Świerczyńską i ul. Oświęcimską, a także na terenie dawnego toru prób. Wzdłuż poszczególnych odcinków ul. Oświęcimskiej występują szpalery drzew. Na wschód od osiedli wielorodzinnych, przy ul. Oświęcimskiej znajdują się dwa niewielkie, zagospodarowane zielenią skwery. Zadrzewienia pojedyncze lub w postaci zespołów drzew pojawiają się również w wielu innych miejscach obszaru planu, w tym na terenach rolnych, czy w „lukach” pomiędzy zabudową istniejącą. Dopelnieniem struktury terenów zielonych obszaru planu są przydomowe ogrody. Ocenia się, że występująca na terenie planu fauna to gatunki charakterystyczne dla lasów oraz terenów rolnych towarzyszących terenom zurbanizowanym. Będą to ssaki, takie jak lisy, sarny, dziki, a także gryzonie – wiewiórki, zające, kuny, łasice oraz inne - drobne. W lasach, na terenach rolnych oraz w dolinach rzek można spodziewać się także typowych gatunków ptaków. Dolinom rzek przeważnie towarzyszą także gady i płazy oraz owady. W ujęciu ogólnym bezpośrednio na terenie planu nie wyróżnia się szczególnie cennych pod względem przyrodniczym elementów. Jako istotne wskazuje się pozostawienie wolnych od zabudowy dolin cieków wodnych. Ochrony przed zmianą sposobu zagospodarowania wymagają również zwarte, większe kompleksy leśne. Uzasadnione byłoby również zachowanie wspomnianych wcześniej skwerów zieleni urządzonej

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują obecnie żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1336 z późn. zm.). Brak jest również obszarów proponowanych do objęcia ochroną. Wzdłuż rzeki Mlecznej i Potoku Tyskiego wyznaczone zostały korytarze ichtiologiczne – obszary rdzeniowe. Niewielka, północno-wschodnia część planu (obszar obejmujący dolinę rzeki Mlecznej) znajduje się w zasięgu korytarza spójności obszarów chronionych „Mleczna” (M21).

Obecnie na terenie opracowania występują następujące typy krajobrazu: krajobraz terenów produkcyjno-usługowych, krajobraz podmiejskich osiedli mieszkaniowych (zabudowa jednorodzinna), krajobraz zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej oraz usługowej o charakterze miejskim, krajobraz terenów w otoczeniu linii kolejowej, krajobraz terenów rolnych z zabudową zagrodową, krajobraz terenów zielonych, w tym zieleni leśnej oraz zieleni nieurządzonej, a także w rejonie cieków wodnych. Na strukturę funkcjonalno-przestrzenną składają się przede wszystkim tereny produkcyjno-usługowe, dominujące w części centralnej i zachodniej. Na wschodzie przeplata się natomiast funkcja mieszkalna (jedno- i wielorodzinna) oraz usługowa (głównie usługi handlu, obsługa pojazdów, ochrona zdrowia, usługi kosmetyczne itd.). Północno-wschodni kraniec jest miejscem współwystępowania terenów mieszkaniowych oraz produkcyjno-usługowych i magazynowych. W części północno-zachodniej oraz południowo-wschodniej występują zabudowa zagrodowa (pojedyncze przypadki). Wyróżniającym się elementem jest tu zlokalizowany centralnie (nieużytkowany już) tor testowy (prób), występującego w północnym sąsiedztwie zakładu produkcyjnego Fiat. Uzupełnienie terenów zurbanizowanych stanowią drogi, tereny kolejowe oraz tereny pieszo-rowerowe. Część obszaru opracowania nadal zajmują tereny otwarte, w tym użytkowane rolniczo grunty orne, zadrzewienia (w tym leśne) oraz inna roślinność o charakterze naturalnym lub zieleni urządzonej. Tuż za wschodnią i południowo-zachodnią granicą planu biegną ciek wodny (rz. Mleczna oraz Potok Tyski).

Na terenie opracowania występują zabytki wpisane do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków.

Pod względem przeznaczeń terenów projekt planu proponuje bardzo podobne funkcje w stosunku do aktów obowiązujących, częściowo zmieniając zasięgi poszczególnych terenów oraz uwzględniając w sposób bardziej precyzyjny istniejące zagospodarowanie. Wśród bardziej istotnych zmian należy wskazać zmniejszenie terenu zieleni w zachodnim sąsiedztwie rzeki Mlecznej na rzecz poszerzenia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Reasumując, scenariusz braku realizacji ustaleń projektowanego planu mógłby skutkować dalszą konsumpcją planów obowiązujących, których oddziaływanie na środowisko przyrodnicze ocenia się na porównywalne w stosunku do projektowanego planu. Jako mniej korzystne należy jedynie wskazać zwiększenie presji zabudowy na dolinę rzeki Mlecznej. Jednakże należy mieć na uwadze, że na części obszaru opracowania nie obowiązuje żaden mpzp, zatem realizacja inwestycji odbywa się poprzez decyzje o warunkach zabudowy (wz), które w analizowanym kontekście uznaje się za zdecydowanie mniej korzystne, niżeli miejscowe plany (wskazana w wz funkcja terenu nie musi wykazywać zgodności ze Studium, ponadto wz nie preferują podejścia kompleksowego, obejmującego szeroki kontekst przestrzenny – przeważnie wydawane są dla jednej działki lub ich zespołu, który składa się na daną posesję). Fakt podjęcia procedury planistycznej sygnalizuje, że obowiązujące opracowania częściowo nie spełniają oczekiwań społecznych (na co wskazują również złożone wnioski od osób), co mogłoby mieć przełożenie na mniejsze tempo działań inwestycyjnych. Wówczas środowisko przyrodnicze obszaru opracowania potencjalnie pozostanie w obecnej lub zbliżonej do obecnej formie. Należy jednak podkreślić, że założenie całkowitej niezmienności środowiska w przypadku dotychczasowego użytkowania jest nierealne, choć nie przewiduje się, aby dla przedmiotowego terenu zmiany te miały charakter szczególnie negatywny. Skutki oddziaływań niektórych form antropopresji w dłuższej perspektywie czasowej mogą się kumulować. Odnosi się to przede wszystkim do oddziaływania związanego z „niską emisją”, zagrażającego jakości m.in. powietrza, gleb i wód. Formy te, po przekroczeniu pewnych wartości progowych mogą skutkować skokowymi negatywnymi zmianami środowiska. Zaniechanie realizacji ustaleń projektowanego planu nie spowoduje również istotnych pozytywnych zmian w środowisku, które mogłyby stanowić uzasadnienie do przyjęcia innych (alternatywnych) rozwiązań.

Na przedmiotowym obszarze stwierdzono występowanie następujących problemów ochrony środowiska: sukcesywne zwiększanie się spływu powierzchniowego wód, przy jednoczesnym ograniczaniu infiltracji wgłębnej (skutek powstawania nowej zabudowy i utwardzania terenów), problem „niskiej emisji” toksycznych substancji z lokalnych kotłowni i pieców ze strony zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zanieczyszczenie spalinami, hałasem i wibracjami ze strony układu drogowego oraz ruchu komunikacyjnego w obrębie poszczególnych terenów, zanieczyszczenie hałasem i wibracjami ze strony ruchu kolejowego odbywającego się po magistralnej linii kolejowej nr 179 i 717, sezonowe zanieczyszczenie hałasem związane z prowadzoną działalnością rolniczą, oddziaływanie w zakresie pola elektromagnetycznego oraz hałasu ze strony linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV, zakład, zaliczany do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Action Logistics Poland Sp. z o.o., ul. Logistyczna 71), stosunkowo niewielka

odległość od zakładu DANONE sp. z o.o. Fabryka w Bieruniu, gdzie źródłem emisji jest kotłownia, która wytwarza parę na potrzeby technologiczne zakładu oraz potrzeby grzewcze osiedla domków jednorodzinnych i Zakładu „Bertani”.

Nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na środowisko związanego z realizacją planu. Co prawda jego skutkiem będzie zabudowanie stosunkowo dużych powierzchni, które obecnie funkcjonują jako „otwarte”, jednak w ujęciu ogólnym przedmiotowy teren już w przeszłości został poddany procesom urbanizacyjnym głównie w kierunku mieszkaniowym, usługowym i przemysłowo-usługowym, co sukcesywnie wypiera jego niegdyś pierwotny – naturalny charakter. Jednocześnie część terenów zasilających system przyrodniczy miasta zostało utrwalonych oraz pozostawionych w obecnej formie (tj. lasy, rola oraz zieleń nieurządzona i urządzona). Przewiduje się, że realizacja planu może wpłynąć negatywnie na wody powierzchniowe i podziemne, klimat, ukształtowanie terenu, gleby, środowisko przyrodnicze oraz na warunki i jakość życia mieszkańców, jednak nie będzie to oddziaływanie o charakterze znacząco negatywnym. Wśród elementów w największym stopniu wpływających negatywnie na poszczególne komponenty środowiska wymienia się możliwość stosowania „szamb”, ruch komunikacyjny na istniejących drogach wysokich klas technicznych (KDZ oraz w mniejszym stopniu KDL – w zakresie hałasu, wibracji i emisji spalin oraz substancji ropopochodnych), ruch kolejowy po linii kolejowej nr 179 (hałas, wibracje) oraz „niską emisję” ze strony budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Projekt proponuje szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie i minimalizowanie negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym m.in. parametr minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Wprowadza również tereny wpisujące się w system przyrodniczy miasta, takie jak zieleń urządzona i nieurządzona, czy lasy. Nie przewiduje się negatywnego wpływu na żadne formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000.

Analizowany plan nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Nie przewiduje się wpływu na cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000, które nie występują na terenie mpzp oraz w jego sąsiedztwie, w związku z czym w prognozie oddziaływania na środowisko nie było potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

10. LITERATURA

- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu 31.XII.2021 r. MŚ, PIG, Warszawa 2022 r.
- Gatlik J., Mapa Hydrogeologiczna Polski ark. Oświęcim, PIG, Warszawa, 1997 r.
- Gumiński R., Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegląd meteorologiczny i hydrologiczny, Warszawa, 1948 r.
- Jureczka J. i in., 2005: Atlas geologiczno-złożowy polskiej i czeskiej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego, PIG, MŚ. Warszawa.
- Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa, 2001 r.
- Kotliccy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.
- Mapa Hydrogeologiczna Polski ark. 970 - Oświęcim, PIG, Gatlik Jan, Warszawa 1997 r.
- Matuszkiewicz J.M.: Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGiPZ PAN, Warszawa 2008 r.
- Obowiązujący na obszarze opracowania miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.
- Opracowanie ekofizjograficzne dla całego miasta Bierunia, Geologic Tomasz Miłowski, Rybnik, grudzień 2016 r.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016 r., poz. 4619).
- Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa.
- Strzezińska K, Formowicz R., Mapa Geośrodowiskowa Polski, 1 : 50 000, ark. Oświęcim, PIG 2002 r.
- Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, 1 : 50000, ark. Oświęcim, PIG 2001 r.
- Waloryzacja przyrodnicza gminy Bieruń, Zakład badawczo-Usługowy „Ekos”, Bieruń, 2012 r. Wilanowski S.
- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia”, przyjęte uchwałą Nr XIV/19/2023 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 30 listopada 2023 r.
- Ogólnodostępne dane rastrowe: ortofotomapa, mapa topograficzna, NMT, NMPT,
- Dane z portali internetowych:
- <http://beta.btsearch.pl/>,
 - <http://dm.pgi.gov.pl/>,
 - <http://geoportal.pgi.gov.pl/SOPO/aplikacja>,
 - <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>,
 - <http://www.psh.gov.pl>,
 - <https://mapy.geoportal.gov.pl/>,
 - <https://opitpp.orsip.pl/imap/>,
 - <https://przyroda.katowice.pl/pl/ochrona-przyrody/korytarze-ekologiczne>,
 - https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/,
 - <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/>;
- Inne:
- Inwentaryzacja terenowa, w tym fotograficzna.

11. INWENTARYZACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Widok na tereny aktywności gospodarczej oraz towarzyszące im tereny rolne, zlokalizowane na południe od ul. Oświęcimskiej.

Fot. 2 Widok nr 1 na tereny aktywności gospodarczej, zlokalizowane przy zachodnim odcinku ul. Oświęcimskiej.

Fot. 3 Widok nr 2 na tereny aktywności gospodarczej, zlokalizowane przy zachodnim odcinku ul. Oświęcimskiej.

Fot. 4 Widok nr 1 na zakład przy ul. Świerczyńskiej.

Fot. 5 Widok nr 2 na zakład przy ul. Świerczyńskiej.

Fot. 6 Widok na tereny otwarte, zlokalizowane na zachód od ul. Świerczyńskiej (rejon Potoku Tyskiego).

Fot. 7 Widok na Potok Tyski.

Fot. 8 Widok na tereny rolne, zabudowę zagrodową (w lewej części) oraz tereny aktywności gospodarczej na horyzoncie.

Fot. 9 Widok na tereny zielone zlokalizowane na północ od torów kolejowych (skrzyżowanie torów z ul. Świerczyńską).

Fot. 10 Widok z ul. Świerczyńskiej na kompleks leśny po zachodniej stronie drogi.

Fot. 11 Widok na tereny otwarte w rejonie torów kolejowych.

Fot. 12 Widok na tereny otwarte, w tym rolne oraz istniejącą zabudowę z perspektywy ul. Mikołaja.

Fot. 13 Widok nr 1 na przykładową zabudowę mieszkaniową jednorodzinną w południowo-wschodniej części obszaru planu.

Fot. 14 Widok nr 2 na przykładową zabudowę mieszkaniową jednorodzinną w południowo-wschodniej części obszaru planu.

Fot. 15 Widok na zabudowę szeregową przy skrzyżowaniu ul. Marcina i ul. Mikołaja.

Fot. 16 Widok nr 1 na osiedle mieszkaniowe wielorodzinne przy ul. Homera.

Fot. 17 Widok nr 2 na osiedle mieszkaniowe wielorodzinne przy ul. Homera.

Fot. 18 Widok nr 3 na osiedle mieszkaniowe wielorodzinne przy ul. Homera.

Fot. 19 Widok na tereny produkcyjne z perspektywy ul. Mlecznej.

Fot. 20 Widok na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną wzdłuż ul. Mlecznej.

Fot. 21 Widok na zespoły garaży przy skrzyżowaniu ul. Homera i ul. Sekretnej.

Fot. 22 Widok na rzekę Mleczną.

Fot. 23 Widok na teren upraw rolnych z perspektywy ul. Homera w kierunku południowo-zachodnim.

